

A Polgár

A DEMOKRATA-LIBERÁLIS POLGARSÁG LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 180.000 K
EGYES SZÁM ÁRA: 3000 KORONA
MEGJELENIK MINDEN SZOMBAT REGGEL

FŐMUNKATÁRS:
VÁZSONYI VILMOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VIII, FŐHERCEG SÁNDOR UCCA 19
TELEFÓN: JÓZSEF 12-76

Az előkelők

Írta: VÁZSONYI VILMOS

A városi polgárság egy maroknyi része győzhetően előkelőségben szenved. Ezen hiába szántott végig a forradalom, a bolszevismus, a fehér ellenforradalom, ök, mi helyt levegőhöz jutnak, újra a régiék. Mindant elfelejteneik és senmit sem tanulnak. A politika számukra csak kiegészítő része gazdasági működésüknek. A polgári társadalom alatt ök csak a maguk hasznát, a maguk érdekét, a maguk akadálytalan gazdagodását örik. A szabadság számukra azt jelenti, hogy ök szabadon élhessenek a Mammonnak, szabadon becézgethessék hírságukat és szabadon gyarapíthassák címeik és kitüntetésekük mügyüjteményét. Az ó szemükben mindenki annyit ér, amennyi vagyont gyűjtött, vagy amennyi hatalma van, mely mások számára kionthatja a böség szaruját. A politikusi számukra csak eszköz, akít — ha céljaik elérésére alkalmas — felkarolnak, ha alkalmatlan, összetörni igyekeznek.

Ök azok, akik alázatos himnusszal köszöntenek minden felkelő napot, és ök azok, akik a lehangosabbak a becsmérő kritikában, ha észreveszik, hogy a nap lemenőben van. Minden sikert oltárra emelnek és kezesztre feszítik a legnemesebb sikertelenséget. Ök voltak a legalázatosabb jobbágyai a néptől elzárkózó, a demokratikus haladást megakadályozó finansier-szabadelvűségnek és ök voltak a legelsőök, akik felkínálkoztak a diadalmas forradalomnak és tölték győzelmi szekerét. Szigorú bírái lettek a multnak és mikor a forradalom elbukott, szigorú bírái lettek a forradalomnak. Ök azok, akik sohasem harcolnak, de mindig ök akarják megkötöni a dékét. Ök azok, akik nagylelkűen megbocsátják a reakció tombolását, a jogegyenlőség és szabadelvűség minden sérelmét és az ország ügyét rögtön rendbenvalónak találják, ha rendbőjétek a maguk ügyével... Ök azok, akik ösei önnaguknak és mindennap kegyelettel borulnak le ennek az ösnek imádatában. Ezek a nagyszerű Hriku-sok, akik önnagukat teszik meg a világ központjává, boldogan vallanak önnaguknak szerelmet és ezt a szerelmet teljes erővel viszonozzák. És mert nincs egy gondolatuk, amely másnak a jogával, másnak érdekével, másnak szenvedésével, vergődésével, lent a mélyben küszködő polgári testvéreik kínoldásával törődnek; ezért nevezik és ezért tartják magukat „előkelők”-nek.

Somogy megye egy kis faluja történelmi helyévé lett Magyarországnak, mert ott élt és ott halt meg a földművesek vezére, aki miniszteri polcra emelkedett és megmaradt földművesnek. A falvak társadalmi osztálykülömbőség nélkül magáénak vallotta őt, aki a gazdatársadalom nagy sokaságának érdekeit védelmezte. Mindannyian megnyugodtak

abban, hogy egy földműves volt Magyarország földművelési minisztere, mindannyian helyesnek tartották, hogy az agrár kispolgári réteg megszervezett és hogy a nagyobb egzisztenciák sérelme nélkül mégis a tömegek érdeke volt az irányadó.

A városi polgárság egységét megbontó „előkelők” szorgosan vigyáztak arra, hogy ilyen jelenségek városokban fel ne merülhessenek. Mindig idegenkedéssel és ellenszenvvel nézték a városi kispolgárság és a dolgozó középosztály megszervezésére irányuló törekvéseket. Ezért áll előttünk az a kómius helyzet, hogy vannak városok, amelyek agrár képviselőknél adtak mandátumot, vagy melyeket olyan férfiak képviselnek, akik megértés nélkül állnak szemben a városi lakosság mindennapi gondjaival, az élellet való néhez küzdelmeiben. Ezért az égszakadás, földindulás, ha valahol kísérlet történik arra, hogy verbeli kispolgár legyen valamely város képviselője. Ezért a retentő felháborodás az „előkelők” sorában, hogy pl. Miskolcon az ipartestület elnökét, az ottani kispárosok és kiskereskedők vezérét merészkedett a mi pártunk jelöltül ajánlani. Kétségbeesetten kérdik az „előkelők”: Hát egy puskaműves képviseljen minket? Ezért tisztelnék meg ifjúságom óta becsos gyűlöletükkel az „előkelők”. F rt gyűjtöttek a multban és a közelmultban, mint szorgalmas méhecskék, választási kasszát a mi pártunk ellen. Nem tudták megböcséteni azt a bünömet, hogy mint szegénysorsú kispolgári család sarja 30 esztendő óta dolgozom a kispolgárság és a dolgozó középosztály igazáért.

A mi kis pártunk nagy akadály volt mindig az „előkelők” szemében. Semmivé tenni, útjukból eltakarítani, körülkeríteni: ez volt mindig a törekvésük. Szívósabban és konokabban gyűlölnék minket, mint akár a fehér reakcióit, akár a szociáldemokráciát, amellyel szemben most megfújják a polgári front riadóját. Jól tudják, hogy mi antikapitalista párt vagyunk, ha nem is szociáldemokrata értelemben, mely a termelési eszközök államosítását követeli, de abban a felfogásban, hogy a gazdasági igazság elve alapján ellenségei vagyunk a kapitalizmus tájhajtásainak, a ki nem érdemelt jövedelmek felhalmozásának és azt követeljük, hogy az állam a gazdasági politikájában a kis- és gyenge egzisztenciák oltalmazója és védelmezője legyen anélkül, hogy a tisztas vagyont irigyelők és a nagy vállalkozás munkáját lekicsinyelők.

A polgári társadalom egységének ellenségei a reakcionáriusok, akik megtagadják az egyenlő jogot, a közszabadságot és az alkotó szeretet helyett romboló gyűlöletet hirdetnek; és azok a megalkuvók, akik minden

rendszerrel megkötik a maguk kiesed különbölkéjét, akik a szabadelvűséget üres frásissá alacsonyítják és előkelően a maguk kapitalista érdekeinek szervezését és védelmezését nevezik ki polgári érdekeknek.

Mi nem vagyunk előkelők, mi az élet programját hirdetjük, a kispolgárság és a dolgozó középosztály mindennapi kenyérgondjával foglalkozunk, de egyáltalán köldünk egyenlő jogért, szabadságért, a polgári munka lehetőségeért, a rend és szabadság harmóniájáért. Sohasem akartunk nagyképu státuszifrfak lenni, akik mint skolasztikusok politikai dogmák szószálasogatói vagy akik gyerekesen a szívárvány felé szaladnak. Egy életet keresztül aprópénzre váltottuk fel a magunk képességeit, kispolgáink testvéreinket, a mühelyt, a boltot, az irodát, a munkának minden terét és minden zúgát. Utolsó bástyái voltunk a polgári társadalomnak és igazán a történelem kómiuska, hogy azok védik velünk szemben a polgári társadalmat, akik a forradalmi viharok idején elszaladtak, holott én utolsóinak állottam a sülydő hajón. A történelem kómiuska, hogy azok vádolnak minket, hogy a forradalomban szövetezünk, akik a forradalmat kiszolgálták, vezéreivel paróltak ugyanakkor, amikor nekem földönfutóvá kellett lennem.

Amint a multban együtt vívtuk meg a munkásokkal nagy harcunkat a választójogért, most is, mikor a polgári társadalom egységét megbontották a reakcionáriusok és az „előkelők”: az a kötelességünk, hogy félrevetve minden személyi tekintetet, ellentétet, a multakon okulva, de meg nem engedve, hogy a multak segítségével verjenek életet a demokratikus táborba, — egyesíteni kell mindazokat, akik az egyenlő jogot, a közszabadságért, a gyűlölködés ellen homoly, elszánt, meg nem alkuvó harcot akarnak folytatni. Szilárd meggyöződésünk, hogy ezzel használunk legtöbbet a polgári társadalomnak, mert a reakció a polgári társadalmat épügy megbuktatja, mint a kapitalista előkelőségek politikája.

Amikor a reakció vérei elborították Magyarországot, nagy történelmi pártokat elnyeltek a hullámok és a mi kis pártunk volt az egyetlen, amely a pusztulásban megmaradt. Nem árthatott nekünk semmiféle kísérlet, amely kívülről vagy belülről akart volna minket felrobbantani. Testvéreink, a dolgozó kispolgárok a dolgozó középosztály tagjai tudják azt, hogy mi csak értük vagyunk. Nyugodtan haladunk tehát előre a kötelesség tövisek útján, előkelőkkel és támogatás nélkül, de jó lelkiismerettel, elszántan, de mégis jókedvvel, mert érezzük, hogy az igazság útján járunk és az „előkelők” gyűlölködése minékünk nem árthat.

A másik front felé

Nem muszáj épp az ellenzéken ülni, ahhoz, hogy valaki állásnévű legyen. Gróf Bethlen István a miniszterelnöki székből állásnévű — a fajvédők ellen, akiknek „határozati” testvérei a szabad kéz, a szabad front előfogát élvezik az egységpártban, mint valami óriási hatalmú *corpus separatum*. *Bismarck* mondta valankor, hogy ő megvalósította által akarja letérni, megsemmisíteni és eltemetni a szociáldemokráciát. — úgy látszik, Bethlen István is megvalósította által akarja lehetetlenné tenni a fajvédelmi politikát és mintha épp arról akarna meggyőzni az embereket, hogy föléleges a fajvédelem az ellenzéken, amikor az ott ül a kormányban. Rosszul mondjuk: nem a kormányban, hanem a kormányzatban. Bethlen István a fajvédők ellen politiká, de mellette kormányoz. Ha hittel adhatunk egy kormányparti képviselő: Wild József megállapításának, a kormányzati pozíciók javarésze a fajvédők okkupációs területe; és boldog, aki nem látja, hogy Bethlen és Gömbös harca alapjában a reakció belügye. Ennél a Wild-féle kiáltványnál súlyosabb tanuvalóságos különben alig hangzott még el Bethlen politikája ellen; mert ha igaz az, hogy a kormányzat legfontosabb pozícióiban mindenütt a fajvédők előresel, orjáratát kirkálnak, ezért telán megsem Gömbös Gyula felelős, aki végre sohasem volt kormányos és még csak egy vasúti mérnököt sem nevezetett ki soha. Jókai írta valahol, hogy nálunk mindig volt valami, amit el kellett felejtetni, amire fátyolt kellett vetni, amire azt kellett mondani: mese volt, sőtét álom volt; — nagyon sok kormányt kellett fátyolt vetni a multra, de egyiknek sem annyit, mint a Bethlen-kormányának, melynek számára azonban ezt a fátyolt a fajvédőpolitika szakmái szőtték. Bethlen Istvánról senki sem kíván lehetetlen és senki nem várja el, hogy liberális politikát csináljon avval a táborral a háta mögött, amelynek nem passziójából, vagy angrali türelémből kell belenyugodnia abba, hogy a Vicsiánok szabad kezet kapjanak a szavazásánál, hanem egyszerűen azért, mert az felet meg a pártbeli ténylegre hatalmi helyzetnek; egy kis túlzással talán azt lehetne mondani, hogy nem Vicsiánok azok, akik szabadkezelt kapnak Bethlentől egy kis fajvédőpolitikára, hanem Bethlen az, aki szabadkezelt kap Vicsiánoktól egy kis fajvédőellenes politikára. Végre abban a pártban *Gömbös Gyula Összes Művei* testesülnek meg és aki Gömbös Gyulával oldat meg királykérdést és vele esztél pártot és választást, attól józanul nem is lehet követelni, hogy lezámoljon az izgatásnak avval a beállításhoz forduló rájáról, amit a fajvédő politika jelent. Meg kell nézni a metódust, ahogy a baloldallal szemben kormányoz Bethlen és meg kell nézni a metódust, ahogy a jobboldallal szemben kormányoznak. A baloldallal *Descaux* szavai szerint bántak el a választások, hogy „az ellenséggel szemben ügyesülve minden szabad” — jobboldallal ellenfeleivel szemben, ha ugyan ellenfelet, és úgy módosul, hogy „az ellenzéknek ügyesülve minden szabad”. Bethlennek nincs szüksége egy fajvédőellenes politika létesítésére, mert az fajvédőellenes politika létesítésére sincs szüksége... de szükségük van erre a létszatra azoknak, akiknek minden ténybeli alap hiányzik. — Bethlen támogatásához. Ezenkívül óta vagyunk tanni egy furcsa tüneménynek, egy hatalmas misztifikációnak, amely valami láthatatlan közvélemény segítségével terjedt, argumentál, agitál, és népszerűsít a politikai Magyarország élére egy jelöltet, azt, hogy Bethlen István után csak az önzív jöhet, mert még mindig Bethlen István az, aki legjobban csinálja a rosszat, legfőképpen a türethetetlen, legvalóságosabban a valószínűtlen és legrealpolitikusságnak csak az absurdumot. Hát mi az hiszünk, hogy halálos ellenséggel szem íthetnek el jobban egy kormányt, mint udvaronait, amikor azt mondják, hogy: utána csak önzív jöhet. Ha az állásnévű liberalizmusnak csak egy kislet is igaza volna, akkor nem azt kellene mondania, hogy Bethlen után jön az önzív, hanem azt, hogy — előtte volt — és alatta tünt el. Fajdalom azonban, épp ezt nem lehet mondani — nem tünt el, legfeljebb néhány centiméterrel apadt az az önzív — hogy úgy mondjuk: stabilizálódott és konszolidálódott úgy, hogy ma már vidám regatták, esónakpartik és bohóchrándulások feledték el a mindénkor szóra-komni vagyó közönséggel, hogy önzívzen gyakorolja az úszó- és evezősportot.

Hogy ezt a közös frontot, „Gömbösnek és legitimista barátainak” frontját kissé megvilágítsuk, családi képünkkelint ide idezünk néhány sort abból a szabad beszédből, amelyet Gömbös Gyula az első nemzetgyűlés 1921. évi december 13-iki ülésén tartott. Néha jó, ha „semlekesünk régiókról”, jó, ha felelevenítünk dolgokat, amelyek nem egészen három esztendő előtt történtek, de amelyekre olyan álmátgond gondolkodnak, mintha a három évezredes elhúni ködöse merült volna. jó már csak azért is, mert nem csak a legitimista barátok felejtették el, de talán elfelejtette maga Gömbös Gyula is Gömbös ugyanis a felháborodás elementáris berével tette szóra a Wild-üggyben azt, hogy egy képviselő tükos megfigyeléseket folytat, úgy folytatták. Hogy nemcsak Wild Józsefet lelkesítette a kutatás és megfigyelés szenvedélye, azt mutatják Gömbös akkori beszédének következő részeit is:

Gömbös Gyula: ... kértelen voltam külföldi beszékelőzéseket is igénybe venni hírszolgálat előlából, saját embereinket küldve ki, tehát nem idegen emberekkel pártoltam.

Drozdly Győző: Ki fizette a költségeket!
Gömbös Gyula: Ahoz semmi köze Drozdly képviselő úrnak.
Reischl Richárd: Krausz Simi adta!
Gömbös Gyula: Itt van egy fotográfia, ezen az áll: Simi megkeresztet a a járvás léten már lesz elég pénz. (Derültség a jobboldalon.) Ez egy levél, amelyet a társ elolvasnak lett elmeze, nem mondom meg, hogy kinek.
Szászy Károly: Mondja meg, hogy kinek.
Ugram Gábor: Nem lehet gyanúsítani, tessék megmondani, hogy kinek lett elmeze.
Szilágyi Lajos: Tessék a Ház asztalára tenni.

Gömbös Gyula: A karlikamus propagandájának szervezeteiről beszél ezután, majd így folytatja: „Ezt a kezembem levő, több ízben megbízhatónak bizonyult jelentések alapján fogom elmondani... Tisztelet Nemzetgyűlés! 1921 június havában egy külföldi barátom, magyar ember, azzal jött hozzám, hogy neki módjában áll egy ismerős révén és antikarlisták számára esetleges királypuccsok elbűrtése céljából anyagot szolgáltatni”. Felolvasszunk azután egy levelet, majd egy jelentést arról, hogy mikép képselték Károly király bevonulását Budapestre.

Somogyi István: Ki írta ezt a jelentést!
Gömbös Gyula: Egy másik jelentést olvas fel azután.
Tasler Béla: Kik küldték ezeket a jelentéseket!
Gömbös Gyula: Méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy ezek a jelentések mind igazak... Egyes jelentésekből azok is megkonstruálni a helyzetjelentést. A politika helyzetjelentést involvál, ha ahatározások akarok jütni. Ezek az én helyzetjelentéseim. Es sajnos, az események amellet szólnak, hogy igazak. Rómából kapott néhány levelet vagyok bátor felolvasni. Ahol szintén ez a kérdés tárgyaltatik.
Linguer Albin: Mit irnak Rómából!

Gömbös Gyula: Felolvassa a római levelet, amelyben az a szenációs leleplezés van, hogy a legitimisták parlamenti főszónoka Szilágyi Lajos.
Gömbös Gyula: Most áttértek felszólalásomnak egy másik részére. Kijelentem, hogy ezek jelentések, ezeket egy ember a megfigyelései alapján egy másik embernek küldi és én ezeket kommentár nélkül a tisztelt Háznak felolvasom. A történet amellet szólnak, hogy ezek a jelentések helyesek... A husvéti királypuccs után érdekes volt, suttogtak Károly királynak egy memorandumáról amelyet ő állított meg Briandnak küldött volna. Méltóztalok elképzelni, nagyon érdekeltek beemléket ez a memorandum. Mert ha Károly király olyan koncepcióval jön, hogy a nemzet érdekét szolgálja, hozzá kellé volna csatlakozni. Ep azért lelkesmereti kötelességük volt ennek utána-járni, Olvasni fogok egy másolat at, az úgy-nevezett eredetiből. Csak Károly király átadása és egyppé mondat van meg; őszintén megvalom, hogy nem volt annyi pénzem, hogy az eredetit megvegyem, ha gazdag ember lettem volna, mácsellenem volna.

Ugram Gábor: Most jön az apokrif levél.
Gömbös Gyula: Nem, az később jön.

Íme levelek, bizalmas levelezések, tükos memorandumok, helyzjelentések, emberek és dolgok megfigyelése — mind az, amit Gömbös olyan nagyon élítél, amikor Wild Józseffel került szembe. Igaz, hogy Wild József Gömbös Gyulát, lépéselt merészelt megfigyelni — és Gömbös Gyula pedig csak a koronás magyar királyt. S az már nem Gömbösre, hanem a legitimistákra jellemző, hogy mégis Gömbös Gyulának lett igaza, aki ugyanabban a beszédben azt is mondta, hogy: „Tudom, hogy mikor fajvédelmi problémák merülnek fel, lett legyen bármilyen ellentét köztünk, a királykérdésből kifolyólag, mégis megint egy táborban leszünk”. Egy táborban vannak...

Poloniusz.

Dr. Baracs Marcel:

„A mi táborunkat nem fogja gyengíteni semmi fenyegetés”

A nyárón át fent voltam a Hegyen, távol minden politikától. Most, hogy visszajöttem a politika küzdőterére, körülnéztem és ugyanazt a képet láttam, ugyanazokat az állapotokat, amelyekből tavasszal kimenekültem.

A kormány benyújtotta a fővárosi törvényjavaslatot. A javaslat azzal a jelszóval került a közönség elé, úgy terjesztették a törvényhozás elé is, hogy az Wolffék uralmának megbuktatására irányul. Igazában azonban a fővárosi törvényjavaslatnak atig van egyetlen olyan rendelkezése, amelyről ne lehetne megállapítani, hogy egycsenen Wolffék testére van szabva, egyszerűen arra irányul, hogy Wolffék egycduralma, ha nem is abban a számszerű nagy többségben, de mindenesetre sokkal nagyobb számban, mint amennyire a főváros közönsége akarának szabad megnyilvánulása ezt lehetővé tenni, a jövőben is megtartsassék. Itt van például a domicilium kérdése: Wolffék 10 éves domiciliumot követeltek, s most a kormány nagy diadalral hirdeti, hogy Wolffékkal szemben kivítve a 6 éves domiciliumot, ami tulajdonképpen 7-8 évet jelent. Íme a taktika: a kormány dadált hirdet, amikor tulajdonképpen Wolffék kívánsága teljesül. Vagy egy másik kérdés: a választókerületek kérdése. Itt a kormány előző fennen hirdeti, hogy állását köti ahoz, hogy a kerületi beosztás ne közigazgatási kerületenként legyen, mint Wolffék követelték, hanem a Tisza-féle 22 választókerületenként. Azután azonban megteszi azt, hogy nemzeti ajándékot ad Wolfféknak, amikor keresztül-boesztja Csilléry javaslatát.

Ugyanaz a politikai varieté tehát. De talán mégis egy változással! Ez az egy változás, ez az új szám: a politikai kormánybiztos. Kezdetben kineveztek a főváros élére valakit, aki csak egyszerű hivatalnok-kormánybiztos volt. Most azonban megjelent a színpadon az új szereplő: a politikai kormánybiztos, bevalloitan azval a céllal, hogy Wolffék uralmát letörje. Csakhogy itt is megint ugyanazt a jelenséget látjuk, amit az egyéb számoknál. Ripka Ferenc úgy lépett fel, mint a Wolffék ijárolt kültét nyúl, amelyről azt kell feltételezni, hogy minél tovább halad pályáján, annál jobban távolodik el attól az ijítől, amelyről elpattant. En azonban azt látom, hogy valahogy másképp áll a dolog. Van az ausztraliáknak egy egészen különös fegyverük, bmmrangnak hívják. Ennek a fegyvernek az a tulajdonsága, hogy amikor elhajítják, akkor előre és felfelé tör egy darabig, utób azonban egy hajlással visszafordul és pályája megint ott végződik, ahonnan kiindult. Ripka Ferenc működésénél is azt látom, hogy ő fényleg eleinte úgy indult, mintha Wolffék uralmát akarná letérni, de már legutóbb a közigazgatási bizottság ülésén igen ajánlatos és igen jellemző ki-

jelentést tett. Kijelentette, hogy nem fogja túrni, hogy az iskolások az „nappal szék, éjjel ág”-tanácsnok által előterjesztett, egyoldalu pártszempont szerint összeállított lista alapján alakuljanak meg. Ehez ő beleegyezését soha nem fogja adni. Ellenben ugyanazon az ülésen hozzájárult ahoz, hogy azok az iskolások, amelyek ugyanolyan egyoldalú pártszempontok szerint alakultak meg, továbbra is megmaradjanak, tehát a Wolffék egycduralmát képviselő iskolások tovább is működjenek. Itt vannak azután az úgynevezett házi-bizottságok, amelyeket a törvényhatósági bizottság működésének lejárta után a tanács saját hatáskörében pontosan úgy alakított meg, mint ahogy azelőtt voltak, ugyhogy ezek a Wolff-féle bizottságok ellenörzik ma is a város gazdasági kezelését és ezek gyakorolnak még ma is bizonyos irányítást abban, hogy közzállítások kinek milyen módon adassanak ki. Tehát Ripka Ferenc alatt is pontosan megmaradt mindenben Wolffék uralma. Pedig Ripka állítólag ezen uralom letérésére vállalkozott, így mondta, csakhogy eszelekedtet el-letlenül állanak ezzel a szavával. A bumerang lassan de biztosan visszatér kiindulópontjához. Nem akarok proféta lenni, de nem volnék rossz proféta, ha azt jövendőlném, hogy amikor egy egycsés front fog kialakulni velünk szemben, akkor ennek a frontnak a szélsőjobboldalán ott fogjuk látni Ripka Ferencet Gömbös, Wolff, Vass József és Ernst társaságában. Ott lesznek azoknak az egycsés frontjával szemben, akik a liberális polgárság akarának kifejezői.

A mi küzdelmünket, a mi táborunkat nem fogja gyengíteni semminemű fenyegetés. Nemrégiben hangzott el az a kijelentés, hogy, ha pedig nem megy másképp, akkor a törvény felrételével, egyszerűen erőhatolással fogják megakadályozni, hogy mi és a mi eszménk uralma bevonulhasson a Városházára. Akik ezt mondták, azok nemcsak erőszakosan gondolkodnak, hanem igen ravaszul gondolkoznak. Nagyon jól tudják, hogy a tömegszocializációnak igen fontos alkotó eleme, hatásában sem utolsó a felelem. Sokan félnek, de kevesen vallják be, s ha félelemből eszelekeszen is, rendszeren elbűdözik ezt azzal, hogy okosság-ból eszelekedtek. Pedig a legnagyobb okosság: a becsületés bátorság. Ezt szegezzük szembe minden megfélemlítési kísérlettel szemben és kizésk leszünk mindenünköt, önmagunkat is feloldozni gyermekeink jövőjéért és boldogságáért. Mert nemcsak magunkról, de gyermekeinkről is van szó. Részükre is meg akarjuk szerzeni azon eszmék uralmát, amelyekből boldogulásukat várjuk anyagiakban és lelkiekben azzal, hogy megadunk nekik szabad-élet, jogot, becsületet, mindazt, ami nélkül az élet méltóság nélkül, a halál is reményesség nélkül való volna.

MISKOLC

Irta: Dr. FABIÁN BELA nemzetgyűlési képviselő

Öt éve már. Atkozott álomnak látszott, mely Orgoványról kezdődik és Lajosmizsénél véget is ér. Az alföldi homokbukák irtózatába elevenen elősott emberek a közpoker családja déliárába, mely a bárbar világ nyomorúságos képével akarja elrettenteni az embereket a múlttól és beállítani őket a kultúra szolgálatába.

Es mindez állandósult. Orgovány iskolát csinált. A bűn, mely szabadon üldözte az ártatlanságot, és amelyről úgy látszott, hogy csak egy bandavezer működésének lokális eredménye, megkapta az intelligencia egy részének támogatását, és keletkezett egy iskola, mely megalkotta a bűn nemzeti szükségességének indokolását.

A szabadjára hagyott erők a polgárok nagy részével szemben úgy viselkedtek, mintha egy idegen országot hódítottak volna meg. Mindenre elszánt, kemény emberek voltak és vannak a táborukban, akik tudják, hogy az ő uralmuk csak addig tart, amíg ez országban fenn tudják tartani a terrort, a lelkek kétségbeesését és az óriási tömegek mérhetetlen gyvaságát.

Orgoványról kezdődött és Lajosmizsén keresztül felszaladt Pestre, hogy leadja négyzetét az Erzsébetváros Körben, onnan Csongrádra futott és karcsonyú éjszakaijón bombát hajított egy jótékony célra mulatózó társaságba. Sopronban négyezerrel kioldották a kettőt, a pesti egemeletnek nagy vereségek alkalmával ugyanilyen számarányban viládkednek és tegnap éjjel hősiesen megjelentek a szegedi négyzet hályán. Holnap... holnapután... ki tudja meg!

Kisiny csapat vagyunk, kevesen vagyunk, akik elszánt esküvel megfogadtuk, hogy az ország további pusztulását okozó e bűnökkel szemben, minden terror ellenében, magasan tartjuk az szabadság gondolatának lobogóját. Kevesen vagyunk ebben a küzdelemben. A gyűlölet tengerében kisiny órásként állunk és a pusztulást okozó igazság földjén e csekély szí-

zetben lábunkat megvetve hirdetjük, hogy Magyarország minden bajának, nyomorúságának, szenvedésének okozója a vér, egyedül a vér, az ártatlanok bűnösen kiöntött vére, mely igazságért kiált Istenhez az égbe.

Ebben a küzdelemben, amely Magyarország felszabadításáért vívott küzdelem, kevesen vagyunk, keservesen kevesen. Hiába várjuk a föloldalról a jobb meggyőződésre jutók támogatását. Csak új seregek alkalmával van reménységünk új katonákra. Minden egyes új választás egy sereg, ahol titkos választás mellett a választók önként és szabadon vállalták meg meggyőződésüket, hogy ok mely sereghez, öbaitanának tartozni: Az elnyomók seregéhez, akik vernek, a nézők seregéhez, akik hálosáppal a fejükön idők mulását várják, vagy pedig a harosok seregéhez, akik felvont élenezéssel az ellenséggel bátran szembe néznek. Védik a gyámoltalanokat, ütlegeket osztva és ütlegeket kapva, de soha egy percére meg nem riadnak. Peldaadó munkájuktól várva, remélve jobb kor hainalának hasadát.

Miskolc testvérek, most nézzetek soroznak. Zászlók alá vonbaválnak katonákat, az elnyomtatás, a határozatlanság és a szabadságharc zászlója alá. A szabadságharc miskolci zászlótartója Huska Vilmos. Derék, kemény kisiparos, kinek közében jól áll a zászló. Jól áll a zászló és a fejére illik majd a Vázsonyi katonának esküje. Kisiparos, aki meg fogja mutatni ez ország egész iparoságának onnan a parlamentből, hogy a magyar iparoságnak, mely Rakóczi korától, a szabadságharcra kezdődött, mindig ott küzdött a szabadságharcosok táborában, ma is ott kell sorakoznia a szabadságharcosok táborában.

Miskolci Testvér, segíts, segíts növelni a mi táborunkat, adj a mi kis seregünkbe egy kemény katonát, hogy növekedjék az erők, növekedjék az izmunk ereje, keményedjék a gerincünk, szaporodjék a szabadságharc táborában küzdő katonák száma.

Segíts, segíts miskolci Testvér, segíts nekünk!

ták ezeket Párizs polgárainak és munkássáinak követelésére Európában is. De vajlon tárgyalásokká váltak-e ezek a követelések a múltfél évezrednyi idő múlása által! Megszűnt-e már a kénszerűség, amely együtt sorakoztatta fel a Saint-Antoine-negyed munkásait az ügyvédekkel, újságírókkal, művészekkel, szatésokkal, mesteremberekkel és piaci árusokkal. Meg vannak-e változva az embéri jogok: a gondolat szabadság, sajtószabadság, jogegyenlőség, egyenlő teherviselés és egyforma boldogulási lehetőség ideái! Nézzetek körül és adjátok meg magatoknak a feleletet a kérdésre.

Üböl és üböl visszatér a kénszerűség annak, hogy a polgárság és a munkásság egybefogjon olyan erők megdöntésére, amelyek egyformán fenyegetik mindkettőjük jogait és boldogulási lehetőségeit. Es hiába a mesterszolg korlátok, amelyek hamis ideológik a valóságnál sokkal magasabbra emelnek közöttük, sőt hiába a valóságos korlátok is, amelyek nem csupán a polgárságot és a munkásságot, hanem a polgárság egyes rétegeit másik rétegektől, sőt a munkásság egyes rétegeit is a munkásság másik rétegeitől elválasztja, amikor megkondulnak a vészharangok.

Rassay elhiszi — a polgárság nem

Rassay Károly „összinte választ” ad Heinrich Ferencnek arra a felszólításra, melyben a polgári egyesület a maga lobogója alá invitálta. Az összeinte választára váltókezes gyantát Rassay Károly — megráztatás alapján — oadírja Bárczy és Ugron nevét is.

Heinrich Ferenc nagyon óvatoss volt a maga nyilatkozatában. Ő csak „előhirtotta magát” azt a megjelölést, mely az ő és pártjának jellegét a kormánytámogatásban akarja megszabni. Rassay már tovább ment. Ő esztalozni akart Heinrichhez, tehát „ellenzéki álláspontot misztit ez az óvatoss — elhárítást. Mindenesetre kényelmes a maga szempontjából. Heinrich a maga és pártja „politikai elvi alapját a fenntartás nélküli tiszta szabadlevél politika követésében és követésében” látja, legalább is — hirdeti. Ugyanazt hirdették már a legutóbbi nemzetgyűlési választás alkalmával is.

A polgárság ezt már akként sem hitte el Heinrichnek, sőt abban a tudásban és meggyőződésben bukkatta meg — a törvényhatósági és nemzetgyűlési választásokon egyaránt — Heinrichék listáját, hogy pártja: kormánytámogató. Pedig Heinrich akkor még kereskedelmi miniszter is volt. Rassay, Bárczy és Ugron pedig az Egyesült Nemzeti Demokrata és Szabadleki Ellenzéki Párt programjában éppen azért választotta meg a polgárság, mert ők állást foglaltak Heinrichék ellen.

Heinrich azóta sem változott meg és nem hisszük: rossz neven is fogja venni Rassayt, hogy ellenzéki nek nevezni őt. Heinrich ugyanaz maradt, csak — úgy látszik — Rassay, Bárczy és Ugron változtak meg azóta. Reméljük azonban, hogy a polgárság sem változott meg és újra meg fogja adni a választást arra a kérdésre: ki az ellenzéki és ki támogatja a kormánrt. Ez lass az igaz „összinte választ”.

HÉTROL-HÉTRE

A parlamentben a fővárosi javaslat utája folyik, eszorgedez és hullámosságok immár másfél hónap óta s az ember azt várta volna, hogy a vita releváns fog néány Budapestért rajongó friss, város-politikai tehetőség. E helyett ismét csak a régi nagy bajvívó, Vázsonyi Vilmos adott lendületet, színt, mélységet a vitának.

El kell szomorodni ezen. Hát ez a csodás város, ez a komzoss, milliónyi ember rejtelines erejű világa nem tudott a törvényhozó urak között fanatikus híveket és áhítatos támogatókat szerezni magának! Az iskolás frászok az ország szívének szokták nevezni Budapestet s ime kiderült, hogy az ország szíve nem él a szívekben.

Egy-két felszólalástól eltekintve, nem volt lélek a várospolitikai vitában, de még kevésbé volt benne szakértelem. Wolfék pedig hároméves uralmuk egész rosszhiszeműségét és tudatlanságát úgy bordonták körül a vitában, mint valami diadalmi standort. Így tőrőbentelt meg aztán velük az a tragikomikus eset, hogy a korlielet beosztás Csilléry indítványán folytán úgy módosították a többséggel, hogy az most — szocialistának kedvez.

Ez a többség Bethlen István egyeséges zagvალეკა, különben is engedelmess rezonánssa minden fajvédő szövelem és törekvésnek. Gömböcsnek, a választási díktátornak szelleme ott él torz teremtményében, az otthagytott kormánypártban s napról-napra mindinkább lelepleződik ez egyeséges reakciós front, amely Eckhardtéktól Wolfékon, Vicziánékon keresztül Bethlen Istvánig terjed.

Ezzel szemben kellett kialakulnia a demokratikus ellenzék blokkjának s ez az alkalulás végre tiszta helyzetet fog teremteni a magyar politikában. Egyik oldalon lesznek a demokratikus, liberális ellenzékiek, másik oldalon a reaktosok, Tertium non datur. Mert minden közbenes elhelyezkedési kísérlet csak személyvesztés és porhírtás. Őt keserves esztendő sok szenvedéséből legalább ennyi eredményt desztillálódott. Nem sok és mégis valami. A kagyló nem gyönyört izsált ki, csak kavicsot.

Egyébként a magyar közélet ma inkább a törvényszéki tárgyaló termekben tombol, mint a nemzetgyűlésben. Utaint például fölment a kúra a bajor pucegyben. Eskütt végre tanúságot tért arról a nyilvánosság előtt, hogy boldog-e, vagy nem Márty és társai mint a rendőrség mártírjai mutogathatják sebeit. Ott kavarog, forr az igazságszolgáltatás katanában az utolsó öt esztendő minden — mérges kovalékai. Vajlon a nagy kemikus mit fog belőle kiolvasztani! Egyelőre úgy tetszik, csupa ártatlan ember áll a bírói szék előtt. Vagy hinné-e valaki, hogy Útató államszerződéssel szemében utazott egy esztendő előtt Hitlerkehez. Es igaz-e egyáltalán az, hogy itt parasztság, lókvitvel gondolkodó börszéklet! Es vajlon csakugyan robbant-e bomba az Erzsébetváros Körben és levegőbe repült-e tisz ártatlan, derék polgár, férj, családapa és fivér!

Ki hinné mindazt!
— Kérem alásán, méltóságos elnök úr! — mondja Márty a törvényesek elnökének és kifogástalanul meghajlik: — Ahogy méltóztatik... méltóztatassék... vállalom a felelősséget...
Es így tovább. Mintha valamilyen szólnóban beszélne, vagy miniszteri forradalomban, vagy éppen a parlament folyósóján. Oly nyugodt, fölényes, derűs. Ugyan ki a bűnös! Ő csak rá kell nézni. Biztos a dolgában. Összezsapa a bokáját. Mily kifosztatlan, választóss! Eppen csakhogy nem rászelt a monoklit nem vag a szemébe. Ő volna a bűnös! Kérem alásán... méltóztatik... méltóztatik bünsnek lenni...! Márty úr... Hogy méltóztatik gondolni, ha meg nem sértjük!

Es választani fogunk Miskolcra. A nagy politikai veszélykereskedésbe új alkalmazott fog beállni. Mit fog árulni, milyen portékát! Hármán pályának a megérdemelt helyre. Közük a legértékesebb ember a demokratafólt, Huska Vilmos. Kisiparos, puska-műves. Fanatikus hűvek élén vezet a választást harcot. Bizonyos, hogy ő lesz a miskolci képviselő.

Reisinger, a miskolci szociáldemokrata képviselő mesllie a parlament folyósóján, hogy mennyire lelkesednek a választók Huskáért. Egy ilyen lelkes képvisőlgár mondotta Reisingernek:

— Kérem, mind egy szálig lezavazunk Huskára. Mert nálunk az elv a fontos. Huska demokrata, tehát a mi emberünk!

Hát annyira szeretik!
— Az nem fontos. Velelőnlőn nagyon szeretik is. De nem ez dönti el. Mi elvi alapon állunk. Mi futyulunk a jelöltükre, de rászavazunk!

Nevette mesllie ezt el Reisinger s a tanúsága az, hogy ahol ilyen fanatikusnak vannak a demokrata-előnlők, ott biztosra lehet venni a diadalt.

A Polgárt a polgárnak írjuk.
= Ne Imádló idegen isteneket. Polgári politikuskok után haladj és polgári lapot olvasd!

Aki mindenképp meg akar érteni, az legelőbb esodalkozik, hogy őt nem akarja mérérteni senki. Elég meg azall, ha rájöttél: mi a magad érdeke. Légy ántudatos polgár...!

Harcold a lapodért, hogy a lapod harcolhasson érted!

Polgárság és munkásság

Irta: Dr. KADOSA MARCEL

Csak tartós legyen az az összefogás, amely a reaktó ellen való küzdelemben a polgárságnak és a munkásságnak a maga történelmi hivatását átérző elemi, most ismét egyeséges esztasorba állította! Minden e küzdelem egyeséges erején múlik.

Nem újszerű jelenség a történelemben a polgárságnak és a proletárságnak az összefogása a feudális politikai reaktó és a parvenü pénzezsak gazdasági uralma ellen. Az a plebejus-tömeg, amely Rómából kivonult a Mons Sacerre, meg magának a polgári egyesség elve alapján új házát alapított, dolgozó polgárok és dolgozó munkások gyűlékezete volt e Menenius Agrippa mesllie együttesen nevezte őket kezeknek és láboknak a gyomokélt szerepeltetett patriusokkal szemben. Azok a szakadalan forradalmak, amelyek a középkori Itáliá városában az alulmaradtak rivtak századokon keresztül az uralmat bírólók gógós családok hatalma ellen, ugyan-csak közös küzdelem volt a dolgozó polgárságnak és a munkásságnak. Mint ahogy a félrevert haranok és dobszóriadók hangjárja a Saint-Antoine és Saint-Marceau külvárosokból a Bastille elé vonuló tömeg is együttes megmozdulása volt a polgárságnak és a munkásságnak és együtt hajította végre azt a történelmi eszeledetet, amely egyetlen nekírohással rombadöntötte a középkori feudális világát.

Ő, a polgárság nem az a közönyös és gyáva tömeg a történelem folyamán, amelynek feltűntetni akarják. A polgárság eredete és hivatása szoriat szüntiszta forradalmi alakulat és a kitüntetések és ízletek után sóvárgó elköroszulástát épp oly kevéssé lehet vele azonosítani, mint a piszokba, félelembe és nyavalyákba fulladt galiciái degenerált zsidót a Róma hatalmával egyesegyedül dacoló Makkebeusokkal. A szabadság templomának minden téglája és minden porszene polgár alkotása volt mind. Amit a munkásság az úrvényezett végélen innen politikai és társadalmi eszményeképp tisztelt, az a polgárság „Endziel”-je attól az időtől kezdve, amikor a legelső hősi lelkek szembeszálltak a földesúr hatalmával és a városokba telepedtek. A városi polgárság lélekének a terneke az a gondolat, hogy van egy magasabb forrás a jognak, mint az uralkodók és hatalmasok akaratja s eszeslye és az a gondolat a megvalósulását is a polgárságnak köszönhetik. A polgárok városai voltak az első helyek, ahol bírák és törvények döntöttek el, hogy kinek van igazs, nem pedig a kard, a gerely és a kopja. Itt voltak először megszabva az adófizetés határát az önkénytel szemben és ez a feudális arisztokrácia, a fejedelem és a pénzeszak ellen állandóan hadilában álló dolgozó polgárság termelte ki azokat a fenszerges ízletek, amelyeket, mint „Emberi jogok”-at proklamált a nagy francia forradalom a feudális közpoker romláján.

Másfél évszázad lelt el, amióta a feudális Európából tengerentúli menekült polgárok törvényerebe emeltek a polgári filozofusoknak ezeket az ábrándjait, amelyek kifejezései voltak a polgárok lelkiéletének. Es nem sokkal kevesebb ideje, hogy törvénybe íktat-

Gyertya és kenyér

Irta: MOLNÁR FERENC

Szimbolikusan szólva a diáknak csak két dolga van széksége: gyertyára és kenyérré. A mesebeli diák hideg vasakon alszik, annak nem kell lakás. A mesebeli diáknak nem kell új ruha, mert a mesében a diák a legrosszabb jufu a világon: rongyosabb, mint a költő. A mesében ingyen van a vándorlás és a tudomány.

A mi diáknak világra már nem ilyen szép. Nem a maga jökevéből vándorol, hanem mások rosszkedvéből. Nem vándorol ingyen, mert nincs a világ leglassabb vonatjának az a legutolsó osztálya, mely ingyen vittne a diákokat. Nincs ingyen tudomány, mert az egyetlen pénzét kér, ahelyett, hogy adna — és a könyv fényűzési cikké változott.

Pénz kell a diáknak, hogy diák lehessen.

Ha mi jótékony ünnepelveken úgy is te-
szünk, mintha azért grütlünk volna össze, hogy egymást meghallgassunk, érezzük át büszkén, hogy ez nem igaz. Mert azért szoktunk olyanok öszegyni, hogy a diájkaink gyertyát és kenyeret kapjanak.

A szimbolikus gyertya az a gyertya, amely mellett éjjel tanul a diák, mert nappal az életét kell fenntartania.

Mi lesz ebből a gyertyából?

Egy részétől kis fényfolt a könyv lapján. Mi lesz a fényfoltból? Néhány igazság, ami bevilágít a diákba. Mi lesz az igazságból? Tudás. A tudásból? Valamikor egyszerű, boldog, be-
kés, megnyugodott világban: egy jó orvos tanács, egy bölcs tanári mondat, egy okos szerkezet valamilyen szerszámmal, egy szépen szerkesztett háztető, egy újfajta festék, egy fényesebb lámpa vagy egy olcsóbb autóból. Valamikor egyszerű egy-egy embernek enyhíti a fájdalmát, bővíti a tudását, könnyíti a munkáját, szépíti a házat, élénkíti a színeit, világitja a szobáját, vagy sieteti a sietését.

Adjatok pénzt erre a gyertyára a diáknak.

A szimbolikus kenyér az a szénhidrát, amellyel a testi erejét tartja fenn a diák.

Mi lesz ebből a kenyérből?

— Gyűsejt, amely visszajön ide közénk, megrakódva, mint a méhkas viaszsejtje, édes és tápláló mézével a higrogát kultúráknak. Mi lesz az egyszerűből? Gondolat és akarat. És ebből? Termékeny munka. És mi lesz még a kenyérből? Dolgos és kémivált emberi kéz lesz belőle, eszemből, idegéből, izomból, vérből és borból formálódott esodagor, amely az operálókéssel ad második életet, amely a ceruzával lépést rajzol, amin felemelkedhetünk, hidat teremt, amin átjárhatunk, betűt ír, amitől megjavulhatunk és megokosodhatunk.

Sok minden lesz a kenyérből.

Tüdő lesz belőle, mely hangot ad. Láb lesz belőle, mely sietve viszi a doktor tudományát a járgató beteghez. Fénylő szem lesz belőle, amely tudja lát. Szív lesz belőle és az talá még egykor visszaemlékezik arra, hogy valaha kenyér volt, és hogy ezt a kenyeret mi küldtük innen ki, a nagy idegen világba azért, hogy szív legyen belőle.

Adjatok gyertyát és kenyeret a diákoknak.

Kíváncsi vagyok...

Fajjon homán vette a nemzetgyűlés azt a sok „gyökert”, melyet a különböző kíváncsiság szava-
zókának adományozott? Nyilván azokról a gyűkeres reformokról, melyekre állnak életünk részéről...

Kíváncsi vagyok: ha Ripka valóban meg fogja adni a nagy vagyontokat, vajon ki fog ezért el-
együtt társasolni vele a Délvidéki-vendéglőben és a főzések klubjában?

Hogy van az, hogy azok a politikusok tudják a leg hosszabb visszacsémlekedéseket írni, akik legkevesebbet éltek át?

Kíváncsi vagyok: mi lehet a jobb- és baloldali, ha az aranykérdőponton a numerus clausus van?

Kíváncsi vagyok: mire kell az házszabályre-
viszt, ha mindnapos igazságokat eddig is el lehetett követni a nemzetgyűlésen?

Kíváncsi vagyok: hogy a soproni lőrök fajező
Friedrich Istvánnak akar-e viszonozni, hogy ő
Sármányban védte a fajt?

Rózsa
Váci uca 6
(Kristóf tér
száma)
szörme-
bundája a legszebb!

Amit Ripkák Bécsben felejtettek

Igen ügyes gondolat volt Budapest jelenlegi uraitól kérés a szomszédban is körüljárni, mások tapasztalatait okolni és tanulni, hogy kell nagy városokat úgy kormányozni, hogy a polgárság benne embri sorsban élhessen. Ripkák legutóbbi bécsi útja tehát örövendés esemény, melynek hasznos kiha-
tasolhoz jömagunk is néhány adattal kívánunk hozzájárulni, már csak azért is, mert a kiküldötték, úgy látszik, az idő rövidsége miatt bizonyos nagyon hasznos és tanulós dolgokat nem vehettek kellőképpen szemügyre, hanem Bécsben felejtettek.

Itt áll legelőszörban Bécs városi és tartományi alkotmányra. Ott a főváros külállomást tartományi is képez, mert bécsben megállapították, hogy igen sok esetben éter egy nagyváros lakosságának érdekképviseleti irányzata például a falutól. Ott a városi törvény nem ismer semmiféle virilizmust, egyetlen városi tisztviselőnek sincs a közgyűlésben helye, a bizottság pedig általában, egyenlő tőkésan gyakorlati választási joron alakul. Nincs hatévi helybenlakás, választás minden férfú és nő, akik ott laknak és ott munkálkodnak.

Adórendszerük tiszta progresszív módon épült fel, a jömedői polgársággal szemben talán túlságosan is, lévén ott a szocialdemokraták többsége uralkom. Zsidókat ott nem szokták fejevbenre, de Rothschild, Bosel, Castiglioniék palotáira és pazar villáira millióidokra rugó adókat vetettek ki, melyek jövedelméből szegény embereknek építettek lakásokat. A nagyobb számú adóssággal rendelkezők ellen progresszív emelkedő adókat vetnek ki. A fogasztási adó és élelmiszerellátás, kapcsolatban az otáni vám- és államvasúti tarifatollitálak, olyan, hogy a magyar élelmiszer olcsóbban lehet Bécsben vásárolni, mint Budapestben. Minden munkaadónál ember állandó s-
gelyben részese, a tisztviselők és munkásoknál gon-

doskodás történik oly irányban, hogy necsak tiszt-
ségecs fizetést kapjanak, hanem hogy abból embert módon meg is tudjanak élni. Az úres palotákat és főlöseges lakányakat igénybevehették. Szegényházak, óvodák, iskolák, kórházak, belonházak és kislakások lettek belőlük. Az általános lakásépítő-adóból (Wohnbausteuer) ezrivel építik az új kislakásokat. Ez év április haváig 1773 új lakás készült el, 775 további új lakást még ez évben befejeznek. Amíg nálunk a békebeli lakbérek 17.000-szeres aránya számították, addig Bécsben fizetik 1924. évi november hó Lén a békebeli egyezsorszeresét! A bécsi házbérlő-
liték polgári szempontból nem tartjuk ugyan éppen ideálisnak, de mindenképpen lehetne belőle Budapestnek sokat tanulni.

Csak egyhány kiragadott példával akartunk szolgálni arról, amit kiküldöttünk nem tudtak Budapestre elhozni. Azonban ezret meg kell állapítani, hogy lehetetlenség, amire Ripka új vállalkozott. Egy kormányzati rendszerrel, mely az egyik oldalán a termelőnek magas árakat biztosít mindenfajta élelmiszereké, nem nyújthatja a másik oldalán a fogyasztóknak ugyanazon élelmiszerek olcsó árát! A Ripka-féle akció, ha azt becsületlenül és hátko-
nyan akarjuk megvalósítani, csakis a városi polgárság szervezetét tömegre vitelük diadalra. A polgárság, a nyomorgó tisztviselő- és munkástömegek mint fogyasztók egyesítésének fellépése hozhatja csakis meg Budapest székesfőváros kulturális és gazdasági fellendülését. Minden egyéb úton megkísérelt törekvések lehetnek jönsömtek, de mindenképpen körös idő-pazarlások, melyek késleltetik és újat állják az igazi és egészséges demokratikus alapon meginduló városi reformkorszáknak.

Zsombor Géza
ny. államtitkár

A bomba-pör

Irta: dr. GÁL JENŐ

Az esküdtszéki teremben — hol van már az esküdtszék? — az esküdtek padjain helyet foglaló védő-ügyvédek előtt állt tekintetű vádlottak. Fiatal emberek, a fiatalag minden külső benyomása nélkül. Tekintetük szűrés, vad, ábrázatuk kifejezőte-
len, fejalkatuk többnyire deformált. A büntető antropológus típusokat fedezhet fel bennük. Úgy ülnek börtönörek között, idegesen folytonosan mozogólva, előre-hátra hajolva, mint akik érzik, hogy nincs az a tetteltől nyugalom, mely ellopja az igazságot kereső bíró előtt a mélyen rejtett bűnt. És azért az elnök elé állnak, dacos hanyavetiséggel, a közönség előtt magukra öltve a poszt, mely védő-
kedés helyett hatóság emberek elleni vádaskodást visz ajkainkra: a tárgyalóterem ismerője előtt ez a magatartás konokag jellegrésességét mutatja. Ök — kik tetszelegnek a fejvédelmi demagogia szerepében — azt sem tudják, mi a fajnak politikai, vagy szociológiai értelme. Tetszelegnek marit szerepükben, akiket eszményekről ítűttek, vertek, gyötörték, fenygettek magas állású rendőrtisztviselők. Csak úgy dohálóznak érlelen hetkeséggel a gazember főkapitányhelyettes, a hitvány rendőrkapitány kitételekkel, s az önelgűltég mosolyával várják azoknak biztatását, akikben bíznak, reménykednek.

A szolnoki recept szerint viaskodnak. Ott a miniszter kiküldötte volt a vádlottak megrontója, aki meg nem engedett eszközökkel hozott létre beismeréseket, itt az államrendőrség tagjai készítettek a hamis beismeréseket tartalmazó jegyzőkönyveket. Szemrebbenés nélkül merednek az Erzsébetvárosi Kör nyomorékjaira, kik eljűttek számonkérni meg-
csontkításukat, tñkretelt egészséglüket. Mindenki meg van hatva, az elnök, a kir. ügyész fátyolozott hangon a megindulás és felindulászülte elérzékenyedés szavaival élnek: csak rajtuk nem látszik az emberi részvét, a keresztényi irgalomnak semmi nyoma. Erzékletlesek. Szadisták. Ezeknek a keze sohasem rezeket, ezek élvezik a vészes munka gáz-
szoz er-ményeit, ezek halodók horgéce között ké-
pesek szadistáknak kedvenc indulójukra, mely úgy kezdődik: Erger-Berger...

Azért az igazság mégis útban van. A bíróság elé állanak tiszta életű polgárok, s az eskü szent-
ségével erősítik meg, hogy ezek jártak gyűrött ru-
hákban, torzonborz külsővel az Erzsébetvárosi Kör-
ben a bomba helyét kémeleve, a fűtőtezt körül fog-
laltoskodva, az ifrózat napján. A szembesítés a fel-
derítés erejével snjt le, s a homályt a hitelt érdem-
lőség világot ereje oszlatja. Nincs menekvés az ily drámai fordulat meggyőző hatalma elől. Mint a nemes ére hangját nem hamisíthatja a fém utánzat, ha külső megjelölésre egy képet mutat is vele: az igaz ember hangjában csenésze mellett a hazugság csak sárt hangzavar, mit nem fogad be az igazság felvetelére alkalmas lélek. Vargölés keltezik a szembesítés nyomán, s a pártállásig trónján ülő bíró ilyenkor lesz relett indulatok felzárba hozója.

Es a bíró elé vászorított nyomorokák tett sze-
rencsétlenek mellett a Rákócseruztári sífántok is harcraolnak az igazságot. Halott árnyak ott járnak, sabaanak a terem szelétében-hosszában, s halotti némaságuk hangosabb a temeteházban minden élő szózatánál. A Kainok nem bírhatnak el az Úr elől, a törvény fényes útja behatol-e a legsejtőbb oduba is, s ráolvassa a megtorlást, a bünhődést minden gyűkos fejére.

A törvény süjtö keze azonban csak az egyénleg bűnösöket, a tetteseket és részeseket találhatja meg. Azokat, akik kiváltképpen a bűnös indulatokat, akik lerészegítettek a gyűlölet itálával a bűnösöket, ezeket nem láthatjuk az esküdtszéki terem vádlott-pad-

ján. Pedig ezeket is kell érnie a nemzetnek. De ezeket a történelem fölöslekre fogja maga elé idezni. Talán nem is késői idők története. A forradalmi gond és gyűlölködés szellemét felváltja a békeség munkálkodó ereje, s mint a Gal-monds fényes vértetező ármagától pusztítja el a bűnt, úgy kell el-
pusztulniuk mind azoknak, kik nem engedték a jó-
zanúság és komoly megbeszélés gyűlöletét árvényo-
sítani a mai szomorú időkben.

Hajnali két órakor

Ezen a címen talán novellát vár az olvasó. Elke-
sereddőt életek szoktak hűnni két órakor lezámó-
lást végezni. Ebben az időpontban szokott megzo-
lálni a nyugtalan lelkiismeret.

A cím ebben az esetben nem novellát jelent, csak egyszerű telefon-jelentést, amilyent forradalmi időkben szokott feljuzni az éber telefonosokhoz. 1918 október 27-éről 28-ra virradó ájszaka a beszégetések mozgalmas gyűlölet egy nérbeszédet jegyzett fel, mely Vázysonyi és H'indischgratz között folyt le. A cenzori jelentés a „diadalmak” szörszois forradalom után a legszenzációsabb letelezés közé tartozott. Ma — öt esztendő múlva — már történelmi dokumen-
tum lett belőle. Sok, egyéb „szenziálót” azóta szá-
szor elfelejtettek az emberek. Ha valótlennl nyomta-
tásban megmaradt: legfőbb megmosolójuk. Vá-
zysonyi elislett nyilatkozatát büszkén íktajuk ezekre a lapokra, melyek szintén a napi közlelem számára készülnek, de talán maradarndobbak a cenzori jelen-
teknél, mert nem forradalmi igazságokat hirdet-
nek, csak egyszerű — jelző nélküli — igazságra tá-
rekzenek.

„Ha Jásóit még egyszer kihallgatásra eviszik, akkor én többet öföladégek nem megycik — mondta Vázysonyi. — En Jásóit egy nyom-
dokon nem haladok. Nekem Szovjet nem kell!”

A cenzor bizonyára büszkén számolt be annak idején arról a jó fogásról, melyet ez a nyilatkozat jelentett. Talán elő is léptettek az éberségért. Mi is büszkén íktajuk ide és köszönjük a forradalom ké-
mének, hogy ezt a nyilatkozatot megörizte a szá-
munkra.

A HALÁLRAÍTELT LIBERALIZMUS

— Poros aktából —

Milyen volt a régi magyar alkotmány?

Magyarország miniszterelnöke tavaszán azt a kijelentést tette, hogy a liberalizmus csak kurzus volt, mely soha többé vissza nem tér.

Ezsel szemben az aranybulla 1223-ban, több mint hátszáz évvel ezelőt a következőket rendelt:

14. Ha valamely vürgróf nem oly tisztességesen viseli magát, mint tisztasge kívánja, vagy varne-
gyének német dögrotja, ha az bebizonyul, az egész ország előtt gyaloglatosan fesszassék meg méltóságától és az okozott kár megtérítésére kényse-
rítessék.

19. A várjobbágyok maradjanak meg a Szent István királytól rendelt szabadságukban; hasonlóké-
p a bevándoroltak is bármely nemzetből valók, tartásuk meg az előtől fogva nekik egudélyezett szabadságot.

28. Ha valaki a törvény rendje szerint marasztaltatott el, azt a hatalmasok közül senkinek sem szabad védelmezni.

Miskolcon biztosra veszik Huska győzelmét

Miskolc a választás előtt — Megbonyolítottan egységben sorakozik Huska Vilmos mögé a polgárság és a munkásság — Milyen eszközökkel dolgoznak Tarnayék? — Reisinger éles harcot hirdet — Demokrata kocsis, aki nem fogad el fuvardíjat

Miskolc, 1924 november 23-án.

Rohan a vonat Miskolc felé. Körülbűntünk lassan-assan átveszi uralmát a tél. Hó borítja a mezőket, varjak röpködnek a fáról fölé. Vegtlen esend, nyugalom mindenütt, pihen a föld, mely kiadta életét erejét nyarom, pihen és erőt gyűjt. Veleink pedig várta a vonat oda, ahol harcok várnak, ökök zúditó, korbálfelhajtás harcok elvérték, eszmékért, talán a jobb jövőért. Mert az ember nem pihen soha. O harcok, mindig harcok, kiad elégedetlent, rohan előre, megbotlik, megjéj, visszavonul az úton, aztán ismét várta előre a tél felé, melyet nem is ismer, csak sejt, csak szeretni élni, csak jó volna élni...

... Sok a miskolci a vonaton. A szakaszokban is miskolciak ülnek. Szokásos vasúti beszélgetés folyik; drágaság, számlás, politika; már arról úgy ismeretlen, véletlen folytán összerakott emberek egymással beszélgetni szoktak. Természetesen politika és már is benne vagyunk a miskolci választási küzdelem kelles közepén.

Huska-párti az egész szakasz, nagy lelkesedéssel beszélgetnek a kisenberek jelöltjéről. — En nemelőttem eddig Vázsonyira — mondja egy miskolci ügyvéd. — Haragudtam, mert nem lépett pártjával a demokratikus szövetségbe. Azt mondtam mindig, hogy személyi kérdések miatt nem kövacsólhatik egybe a liberális ellenlék. Most bocsánatot kérek tőle gondolhatom. És persze mátt kezdve Huska mellett állítottam én is. Vázsonyi bevéde után jó érzelmi ember nem is lehet mást.

A demokrata kocsis

Megérkezünk Miskolcra. A pályaudvar előtti téren oda lépünk egyik kocsihoz és megkérdezzük tőle, tudja-e, hol lakik Huska Vilmos. Kérdésünkre egy másik kocsis leugrik a bakról és lelkes szavakkal invitál bennünket.

— Aki Huskához megy, azt én viszem — mondja ezzel ne tessék menni, és úgy nungó. Egy Tarnaysta, egy fajvédő. —

Látni az arcán, hogy onél súlyosabb sértésnél nem tudta az ellenkocsist illetni.

De az sem hagyja magát. — És mégis a miénk a szobb párhelyiség — mondja gögöcs és kényezvő hangon.

— Hát amár meglehet, — egyezik bele a mi kocsiunk, — hanem a kövcsök mégis csak Huska tess. Gyors tempóban vágatnak a lovak Miskolcon keresztül. Vasárnap esend, sőtölő emberek, ünnepi nyugalom, ha nem látók a kortesplakátokat, semmi sem mutatna arra, hogy Miskolc választásra készül. Igaz, hogy plakátokat is csak gyorsan és mindig szép rendezen a hirdetési oszlopokon és táblákon találnak.

— Rendes emberek ezek a miskolciak — gondoljuk, — ezek nem ragasztják tele a házfalakat, mint a pestiek. És megilletődötten nézzük a kék-, rózsaszín, fehér, lilá, zöld, sárga falragaszokat, melyeken hol Huska Vilmos, hol Tarnay Gyula, hol pedig Borbély-Maczkó Enni állítják, ki melyik kiragasztojának politikai meggyőződése szerint. A színházterem megállunk. Ennek a kőzében van Huska Vilmos postakávéja, a miskolci demokrata jelölt irodája. Ki akarjuk fizetni a kocsiat, sőtölőn néztek vissza parófrára nyugított kezét: — Péntak után nem fogadjak el az uradtól. Aki Huskát támogatja, az a barátom, a barátomtól pedig nem fogadjok el fuvardíjat. Ha akarják az urak, meg hazafelémeket is kiviszem a vasúthoz ingyon.

Megköszönjük a derék kocsi ajánlközését és elindulunk Huska irodára felé, mely zárva van. De a mellette levő üzlethelyiségben a vasárnap ellenére megtaláljuk Krausz Károly ezüsbemestert. Amikor megtudja, milyen járatban vagyunk, a legnagyobb örömmel vállalkozik arra, hogy elkísér bennünket Huska lakására.

— Ó a mi emberünk, a kis egzisztenciákért lelkesedik. En zsidó vagyok kérem és nekem fáj a numerus clausus; meg a többi dolgok. A szadzakoknak, a Gazdakör milliomosokat elhiszem hogy nem fők a fejük. Legfeljebb kiküldik a fiakat külföldre. Hogy ez józrtalanság? Az nekik nem fontos. Pontos az, hogy olyan ember legyen a tud olyan jól, de tud kilátni. A Huska talán nem tud olyan jól, de biztosan a numerus clausus ellen fog szavazni. A Tarnayról nem tudom, mit fog csinálni, nekünk pedig most sem kedvünk, sem időnk nincs a hátrásra. Krausz Károly szabomester nem tudja, hogy

Tarnay milyen liberális. Mi azonban tudjuk. Végrehallgattuk egy beszélgetést a parlament folyosóján, amelynek folyamán egy ellenléki képviselő előt jeleutette, hogy 6 mint magyar úr, nem lehet híve az általános titkos választásoknak, még a választás sora. — Egy látszik, te azért vagy ellenléke a kormánynak, mert töl liberális neked — fejezte be a beszélgetést az ellenléki honatya.

Huska győzelmé biztos

Széchényi uca 80. Hátul az udvarban tudjuk. Végrehallgattuk egy beszélgetést a parlament folyosóján, amelynek folyamán egy ellenléki képviselő előt jeleutette, hogy 6 mint magyar úr, nem lehet híve az általános titkos választásoknak, még a választás sora. — Egy látszik, te azért vagy ellenléke a kormánynak, mert töl liberális neked — fejezte be a beszélgetést az ellenléki honatya.

— En mellettem zidó egységekkel fog járulokozni az iparosok, munkásság, kispolgárság, kiskereskedők, a lateinecek nagyrésze, Tarnay választói személyes híveiből kerülnek ki. Olvankból, akiknek feltt már szívességet, vagy akiknek még van tölle mit várniok. A Borbély-Maczkó hívei konjunktúra-emberek.

Elindulunk Huskával a Pannónia-kávéház felé, mely az 6 emberének főhadiszállása. A szavazás színházban most ott véget az előadás, ömik kifelé a közönség. Az onán minden második ember köszün a demokrata jelöltnek. Amyi bizony, hogy példátlan népszerűségnek örvend Miskolcon. A kávéházban kellemes meglepetés vár bennünket. Az ajtó fölött „A Polgár” hatalmas plakátja hirdeti küzdelemét a jogegyenlőségért, a közsabadságért, a társadalmi békeért, a kispolgárságért és a dolgozó középosztályért.

Együtt van a kávéházban Huska egész vezérkara. Reisinger Ferenc nemzetgyűlési képviselő harcias hangon mondja kérdéseinke:

— A munkásság úgy szölla te fog szavazni Huskára. A pártválsztásmány határozata szent minden szociáldemokrata előtt. Ami engem illet, a leglétsőbb harca kesséllők Tarnay Gyula ellen és ha szükség lesz rá, akár a személyekedőség is emagreg. Az ellenlék statisztikát kimutatást csinált és megállapította, hogy 700 kifejezett munkásszavazat van, tehát a kategorizált választók között a legtöb. Azonban ne feledjük el, hogy nemcsak munkás-szociáldemokraták vannak, hanem egyéb foglalkozást özők közül is kerülnek híve pártunknak. Úgyhogy 1000—1200-ra becsülöm azoknak a szociáldemokratáknak számát, akik biztos szavazatot jelentenek Huska számára.

Egy kis statisztika

Lássunk csak, hogy is néz ki az a statisztika, amelyről Reisinger képviselő beszélt. Miskolc választói számát mintegy 61 és fél ezerre tessék, ebből 22% iparos, 20% munkás, 7% magánüzemeltető, 3% kisegzisztencia, ez maga 52%, mely biztosan Huskát szölla sikra. A továbbiakból 17% kereskedő, ebből 10% kiskereskedő, tehát biztos Huska-párti, azután jönnek az államtisztviselők, akik egyrésztre szintén számítanak Huskának, akárcsak a lateinecekre. Úgyhogy minden valószínűség amellet szölla, hogy még pótválasztásra sem kerül a sor, hanem Huska abszolút szölla többséggel fog győzni. O maga is a legnagyobb bizakodással néz a választás elé.

Erők tudatában és igazunk ismeretében özetlen közéleti munkám által összegyűjtött erkölcsi tésükre támaszkodva nem hisszük, hogy pótválasztásra kerülne a sor. Barátim optimizmussal valódon, lehet, hogy hazuk van. De ez így is van rendjén. Mert hiszen, hogy meonjon öntöt küzdelemre az ember, ha nem bízik magában és nem hisz a jövő szerencsés kialakulásában. Az események eddig nekem adtak igazat és bizom benne, hogy ezentúl is nekem lesz igazam.

A multkori szerencsétlen konstellációt, mely alig néhány szavazaton múlt bukásommal végződött, a munkásság meg nem értese okozta egyoldalón, az a szokatlan körülmény, hogy kispolgári jelöltre szavazzon, mely bizonytalanul tette a polgárság támogatását a másik oldalon. Nagy hendikep volt számunkra Szentpály volt polgármester népszerűsége. Most azonban a munkásság mellettem van, a kispolgárságban, kisparaságban, a kisegzisztenciákban megerősödött az az érzés, hogy joga van saját emberét küldeni a nemzetgyűlésbe, ötvény munkánk eredményeképpen melletünk áll, a mi táborunkban van azoknak nagyrésze, akik valankor fölött állottak a demokrata szabadsága eszmékért. Remélem azoknál, hogy Vázsonyi Vilmos nevének várdása is meg fogja tenni a magját, úgyhogy optimizmusom nem egészen jogosulatlan.

A Gazdakörben

A Gazdakör Tarnay Gyula nyugalmazott főispán híveinek főhadiszállása, habár a tulajdonképpeni pártiroda a Grand-Hotelben van, ahol Haller János

gróf pártelnök és Fodor Dező droguista vezetése alatt folyók Tarnay mellett is agitáció. Sok különböző foglalkozást emberrel beszélünk a Gazdakörben és látjuk, milyen eszközökkel dolgozik a Tarnay-párt. Kitalálták Hnskáról, neknek táborában olt van a zsidóság nagy része, aki a numerus clausus elleni lévszaván akar bevonnálni a képviselőházba, hogy antiszemitá. Be akarják beszélni a gyöngébb jndiciumú választóknek, hogy a demokrata jelölt régi demokrata létere át fog pártolni a fajvédőkökhöz. Rémhírekkel telítették a levegőt. Hautes Elemér is fellép. Borbély-Maczkó támogatására Miskolcra fog érkezni havtan öbredével Héjjas Iván. Tarnay liberális multjával hozakodnak elé. Az ö liberalizmusu persze olyan, mint azoké, akikről Vázsonyi Vilmos beszédeben, mint Horatius parasztjáról emlékeztet meg. A parasztról, aki nem ver hídat a folyó fölé, hanem várja, míg a folyó lefolyik. Különbén erről a témáról kár sokat beszélgetni, az a nyilatkozat, amelyet fentebb közöltünk, és amelyet Tarnay tett, éppen eleget mond.

Különbén furcsa dolgokra jön rá Miskolcon a figyelmes szemléző. A hivatalos körök utasítása folytán az állítólag kormányellenes Tarnay támogatójak, de lezavazni aztán Borbély-Maczkó fognak. Szóval itt is jelen van az a gyönyörű zavar, melyről ugyan-ésk Vázsonyi emlékeztet meg és melyben görcsösen is néhez megkülönböztetni a kormánypart és a fajvédők eszméi közötti különbséget. Hogy csak egy jelenlegre is mutassunk rá: a plakátok kiragaszolásának jogát hivatalosan ruházták egy magánúr szására, a Magyar Távirati Irodára, mely horribilis díjakat követel a plakátokért, 300 darabonként négy-százszor koronát, ezzel szemben azt a plakátot ragasztja ki, amelyiket akarja, tehát megtagadhatja a neki nem tetsző falragaszok forgalmazhatását. Mindenki tudja, hogy a választási törvény ötelmében választási plakátok kiragaszolását, ha szövegük nem tartalmaz igaztást, megakadályozni nem szabad, szóval fellet okok folytán a Magyar Távirati Irodának monopóliuma a legtisztább képtelenség.

Fajvédők

A fajvédők választási irodája a Magyar Jövő című kuruasap szerkesztésége. Tanyájukat azonban a Polgári körben állították fel, ahol főleg a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének tagjai és a Nők Szociális Szövetkezetének azítal Borbély-Maczkó mellett, a rendőrség szemléltára. Abszolút többséget ök ugyan nem remélnék, de biztosan abban, hogy pótválasztásba kerülnek, mely esetben — szerintük — biztos a győzelmük.

Ünneplik Benedek Jánost

A Gazdakörből visszatértünk a Pannónia-kávéházba, ahol még mindig együtt ül Huska vezérkara. Most Stera Sámuel, az Ipartestület egyik vezető tagjáról beszélgetünk, aki a Huska-párt választási irodáján is vezet.

Véleményem szerint — mondja —, ha embe-reink munkájukat beszélgetésben végzik és a demokrata párt kellő támogatásban részesít, a győzelem örösi többséggel biztos annál is inkább, mivel Borbély-Maczkóra szorítmem csak oly szavazatok esnek, amelyek leadó a divatos fajvédő jelvezetek hívei.

Tarnaynak személyes nexusait és egyéni értékét mi is tiszteljük, de öt már koránál és elfoglaltságánál fogva, miután ö a bankok exponense, sem tartjuk megfelelő képviselőnek. Lehet, hogy tényleg liberális érzelmei, de esaladni nem akarunk, kísérletezni nincsen kedvünk. Huska Vilmosmal pedig 5 éve múltidőn együtt és tudjuk, hogy ö a mi érdekelmet fogja képviselni. Veszélyes játékokt iznek azok a kereskedők, akik ellenük vannak, mert a fővis mindörökké benne marad a szívünkben és ha lesz alkalomunk, meg fogjuk mutatni: kár volt nekik úgy viselkedni, ahogya viselkedtek.

Ede Miskolcra érkeztek Benedek János nemzetgyűlési képviselő és Földváry Béla dr., a demokrata párt kiküldött. Benedeket lelkes ünneplésben részesítették a Huska-pártiak az Abbázia-szálló vendégfogáiban tartott bankett alkalmából és bizakodva, jó kedvvel haragostó kivirágos-kivirradtira a demokrata kortesnótá:

Nem szeretem én az olyan jelöltet,
Aki nekem egót-földet ígérget,
Nem megyek én addig fel az Avasra,
Míg le nem áltam a voksomat Huskára.

Meg a máéik; mely szellemesen céloz Huska mű-szerész mivoltára:

Az eröben találtunk egy rossz puskát,
Követésüknek válasszuk meg a Huskát.

Reméljük, meg is fogják választani ...

Halász Sándor.

A jó reklám

Gyorsvonal I. osztály Kassa és Budapest között. Elegáns, premes buszok hólgy lép ki az egyik szakaszból. Pénztárat a vonaton. Kocsival-kocsira. Zsebből kis való megadulást szed elő, megnevesíti és gyorsmodulattal váragasztja a szakaszok ajtajára, a folyosók ablakákre, meg a mellékhelyiségekbe is jut ebből a fajból.

Az öleles lap: A Nép. Az ambiciós hólgy „A Nép” egyik bájos munkatársa, aki a legutóbbi nemzetgyűlési választásokon kisebbségben maradt az egyik pestmegyei kerületben.

Férjhez Adunk Minden Leányt
adandó leányának paplant addig ne vasaroljon, mert mi saját készítményű „leány” paplant, igazán jó minőségűt, kiválóan is meg halga szon hangzatos, megtevesztő hirdetésekre. Felhívunk minden asszonyt, ha paplant akar vásárolni, ne menjön a szokásos nagyruhás boltokba, hanem a Sándor paplangyár, főszület: IV. Kamermayer Károly ucca 1. — Gyár: IX. Üllői út 31. szám

Posta Sándor az aktív politika terére lép

A vivás világbajnoka a demokrata-párt belvárosi szervezetének lesz az elnöke

A demokrata párt vezérkara érdekes és értékes egyéniséggel gazdagodott. Posta Sándor dr. világbajnok a párthoz csatlakozott és az aktív politika terére lép.

Felkerestük Posta Sándort dunai lakásán. Csüngtetésinkre felesége, Lux Margit, a kiváló filmvisszóny nyitott ajtót, aki férjhezmenése óta visszavonult művészi pályájáról. Posta Sándor szelvényesen fogadott és kérdésünkre a következőket válaszolta:

— Nem vagyok újonc a politikában, csak aktív tevékenységet nem fejtettem ki eddig. Őláhaza Erdélyben is a politika legközelebbi nőtem fel. Nagybátyám, dr. Posta Béla egyetemi tanár, az erdélyi politika egyik vezető egyénisége s barátja volt Apáthy István. Ezer alkalommal nyitott ebben a légkörben, hogy a politikai iskolázottságot megszerzem.

— Eddig csak az orvosi tudományt és a sportnak életem, de esztendő részt akarok venni az aktív

politikában is. Ma a politika mindenképpen létkérdés. Az ország megélhetése a helyes külpolitikától, a polgárság megélhetése pedig a helyes belpolitikától függ.

— A politikában természetesen a magam helyéte jelölt ki a helyemet. Csak abban a párthban lehet helyem, mely — a szélsőségektől mentesen — nemzeti alapon küzd a demokráciáért és a polgárság jogsegélyezéséért. Örömmel vállaltam tehát az Országos Nemzeti Demokrata Párt megítéltel megválasztását, hogy alakítsam meg és vezesse a párt belvárosi szervezetét. A pártkör helyiségei legközelebb megnyitnak. Már eddig is sok tekintélyes polgár csatlakozott hozzánk, hiszen a demokrata pártnak a legutolsó nemzetgyűlési választáson a Belvárosban 2000-nél több szavazója volt. Ezek száma napról-napra nő és hiszem, hogy rövid időn belül jelentős tényezői leszünk a demokrácia küzdő hadseregének.

Demokrácia

Irta: dr. MARCZALI HENRIK egyetemi tanár

Mint legtöbb az államra vonatkozó fogalom, ez is görög eredetű, Démos = népes hely; kratia = uralom. Tehát a nép uralma.

De hisz az egy községben vagy államban élő nép ritkán egységes, soha sem egyenlő. Származás, vagyon, napi vagy világi hivatal kezdettől fogva különbözőségeket idéz elő, mióta községek, államok vannak. Eleinte csak egy szabadt: a király, aztán kevesen, az oligarchiák majd még többen nemeselek, patriciusok, görögben arisztokraták = legjobbak, mit a rómaiak is átvettek az optimata uralk. Ezekkel ellentétben, gyakran ökoszeredő szabadt, polgárháborúkban, feloldják a nem királyságos polgárság, a démos, hatalomra törve és azt gyakran el is érve. Ennek a demokráciának Athén volt az anyavárosa, az a város, melynek műveltségét és közszellemét mai napig is beszárogassa szellemi és erkölcsi világnak és melynek díszsége el nem hanyatlók, még emberben lesz érdek szépség, tudomány és hazafiság iránt. Tudommal Herodotosz beszámolja a községek azt a most annyira divatba jött szót. Házastársaiban Kis-Ázsia partján, királlyal oligarchiával, tyranniával szemben még hamarabb vitta ki jogát a kereskedő, hajósok démos, mint Atikában, mely Rómában szándokozott tartott, míg a plebs, tribunusai alatt, kivívta teljes polgári jogát. Akkorra pedig a város nagyhatalmi állama nemcsak lebeszélte, hanem széleskörű is tette a diktatúrát, a katonai uralkodást. A községek nem volt még, mint annak az állapotnak törvényessége tétele. A császár nemcsak az imperiumot bírta, hanem tribunus is volt. A majestatis populit, a nép szuverenitása átvedlett a fejedelmek majestatisává. Úgy ahogy, Werbőczy tanítása szerint, a hatalom a koronával a nép felelőségétől átszállott Szent Istvánra és utódaira.

Mai felfogás szerint sem Athén és a többi hellén város, hol a népet jutott uralomra, sem Róma nem tekinthető demokráciának. A legszámosabb népességű városok, melyek az állam vezetésének egyik feladatává. Ányira polgári, hogy a nemeselek küzd, várpalotáikat lepolgárijogot. Közébb megadják maguk egyes nemeseleknek a polgárijogot — ha nagy érdemeket szereztek. Talán egyetlen esetet firtathatunk. De azért az a hámulatos város még sem mondható modern demokráciának. Biz a helyesműködőknek, posztólokának és bankároknak város, a harmadik bankja volt —, a luxusból és pénzvilátsból nagyvállalóit község tiszter családjára köztit csak kétezer osztotat a város 30-téményében. A nagyobb ekebből 376 ház, a kisebbekből csak 220 500 este a teljes polgárijogot. A város-államot uralkodó város és mezőváros és még 12,000 helység teljességgel ki volt bőlöz zará. Még Savonarola új alkotmánya sem terjesztette ki lényegesen a polgárijogot. Bizony arisztokrácia volt ez a sző legszentebb értelmében, csak úgy mint az athéni uralkodó polgárság, az régi nemeseleknek, mint a „klebbé népnek” kizárásával. De Athén nemcsak azért áll maaszalban újabb testvérénél, mert útmutató, hasonlíthatatlan példát volt, hanem azért is, mert meg tudta magát védeni saját erejéből. Mihelyt zsoldosoktól fogadtott, el is bukott; nuke-dön uralom alá került. A gazdag Plorence herélt hadakkal vitta harcait. A nagyok közt is leg-nemesebbé fia, Maachiavelli Miklós hiába sürgette, beszédkölte, hogy katonává is legyen, különben meg nem állhat, bármennyi is pénze. A legnagyobb bankárok, a Mediekk uralkodók rajja, előbb mint a polgárok közt éltek, aztán mint örökös fejedelmek. Vége is lett nemskára hatalmának, gazdagságának, szabadságának.

— Sajtóestét rendeznek szombaton, november 23-án este 8 órakor „A Polgár” megjelenése alkalmából az összes kerületi demokrata körök. A sajtó-estén a Nemzeti Demokrata Párt képviselői és a kerületi szervezetek vezetői fejtetik a pártlap megindításának jelentőségét.

A PESTI POLGÁR NAPLÓJA

Irja: KRÚDY GYULA

Nem tudjátok, ki voltam én!...

En voltam a Keleti pályaudvar előtt a Bayross-szobor. En rólam mihátza azt a szobrász; az én domború mellkasom, az én munkabíró vállam, az én vasárnapi kabátom volt mása e szoborban, amelyet Budapesten a munka becsületéért felállítottak.

En voltam az Erzsébet téren a Semmelweis-szobor, az én tudományosságomat, tanulmánygyasomat, műveltségemet, felvilágosodottságomat örökítette meg ott a szobrász. De én voltam a jótékonyosság szobra a gyermekkertben, mert két kezelet adtam, amíg volt miből adni; én voltam az allegória a bank-palotán, hibába volt arra Malvioux és Tarsa neve felírva, én voltam a gazdag, nem pedig Malvioux úr.

En voltam az a boldog ember, aki a Fővárosi Múzeum régi falmetszetétü kúpelakú cilinderekalaphban és réztyékes kék frakkban sétáltgat; az én feleségem bőséges selyemszoknyájá seperie a Váci utcát; az én kedvemért alakult át a lovasút villamossá és az én tiszteletemre szólt meg a busnyárk katonabanda a császárfürdői plátánok alatt.

En voltam az, akit az adóhivatalban hajlongva fogadtak és azt kérdezték főlem, hogy miért keltem fel ilyen korán reggel, az azt az egészségnék; én az állami végrehajtót csak a kerületi körből ismertem, lakásomom soha se volt hozzá szeremesem; én voltam az, akinek jöltre örömmel ugrottak fel a hivatalnokok, ha betétem a lábamat a városházra; én akárhogy siettem, nem tudtam megelőzni a mindenkori polgármestert a közönségben, sem lefőzni a nyúlás barátságosságban.

Az én kedvemért sepertek az első havat a pesti utcákrol, hogy tudjak dolgaimat jarni és az én tiszteletemre állítottak a pisilógó légeztelámpások mellé villamoslámpa-óriásokat, hogy esteimert, éjszakáimat mulatozva tölthessem.

Az én gyermekeimnek építették tucat-számúra az új iskolákat, ezeket a pirosztégás templomokat, amelyekrol majd egy későbi korban archeológusok esodálkozva állapítják meg, hogy milyen nagy kultúra volt a régi Budapest. Az én családom virágása okozta, a háború előtt egy fővárosi tanítói állás feléert egy kisebbrendű vidéki prépostsággal. A gyermekeim tanárai szünidőben külszországokba utaztak, hogy onnan hasznos tapasztalatokkal megrakodva térjenek vissza.

Az én kedvemért épültek a vásárosarnokok, hogy Budapest piacára búszke legyen minden polgára. En adtam megszámlálatlanul pénzt minden vallásfekezettel templomára. En állítottam fel a könyvtárakat, hogy mindenki legyen művelődő. En szóaltam fel a községben, ha a szegényeknek házat kellett építeni.

En voltam az az egyszerű polgár, akinek még Európa legnagyobb ura, Ferenc József is igyekezett hízelkedni azzal, hogy Budapestet székesfővárosává kinevezte. Az én munkámat, haladásomat, műveltségemet jöttek el megtekinteni messze földrol hatalmas császárok és királyok... En dolgoztam azért, hogy Budapest egyetlen, pártlan, imádott városa legyen Magyarországnak, amelybe úgy vágódott a távoli vidék, mint a paradicsomba.

En voltam ebben az országban az első, a művelt, a gazdag, a tehetséges, az irigylet, én, a pesti polgár. Kérem, vegyék tudomásul származásomat, mielött a szenvedésektől megviselt, fakó arcomba, rablók kockajátékából megmaradt rongyaimra, dűledező viskóimra néznenek. Bizonyosan legendák hőse leszek valamikor, ezért nem árt, ha feljegyzem hiteles élettörténetemet.

30 év óta fennálló cégünk sohasem operált hazug hirdetésekkel,

sohasem hirdettük, hogy milliárdos titeket saját vagy gyári árban, vagy hogy a napi árnat 25%-al vagy 50%-kal olcsóbban árulunk. Ilyen hirdetésekkel közzétenni nem egyeb a vásárló közönség megtévesztésénél, 25% vagy 50%-kal olcsóbban még az sem árusítható, aki a csőd szélén áll, valaki 100,000 koronát egy méter anyagból csak akkor téríthet vissza, ha előbb a kalkulációtól est a 100,000 koronát hozzáadta. Cégünk, mint a múltban, így a jöbőben is igyekeznél fog a leg-megbízhatóbb árakat a lehető leg-olcsóbb árban forgatomba hozni.

Eponysz-kelme, duplaszieses	65.-
Ripsz ruhavázson, minden színben	29.-
Schroll-sifon	26.-
Lillom-vázson	28.-
Angolszeri kelmek	70.- 135.-
Schottis kelme	48.- 95.-
Grappiseviton	78.-
Ratné tricotelme, 145 szies	95.-
Kabátvejur	195.- 225.- 270.-
Tiszta gyapjú ruhakelme	125.- 150.-
Liberty kabátelme	39.- 50.- 70.-
Félszem kabátelme	55.- 60.- 110.-
Tricotelme, minden színben, 145 szies	150.-
Divatlanell	35.- 40.-
Tenniszifon	22.-
Előrendű kétfestő	29.-
Mosoti sifon	18.- 22.- 25.-
Jóminőségű gyoles	22.- 30.-
Jóminőségű angin	22.- 30.-
Lepedővázson, 19 évi tartósságú	57.- 55.-
Párhuzhat, kifüno gyolesből	90.- 120.-
Danyshuzat, kifüno gyolesből	250.-
Laplanlepedő, kifüno gyolesből	200.-
Lendamasz, étkezőszieslet, 6 személyes	145.- 150.-
Damasz abrosz	145.- 150.-
Damasz szalvetta	37.-
Len esivatt törülkés	35.-
Tányértölés, tartós minőség	22.- 25.-
Férfi zefirng, 2 gallérral	125.-
Prima férfi raséng, 2 gallérral	150.- 220.-
Prima zefirng, 2 gallérral	150.- 190.-
Háténg, 100 cm hosszú, prima sifonból	135.-
Alsónadrág, hosszú	80.- 110.-
Férfi selyemnyakstól	75.-
Zsebkendő	6-tól 50-ig
Női posztó bokavédő	85.-
Fü szvetter	75.-
Női ing, jó sifonból	45.-
Női nadrag, jó sifonból	54.-
Női kombiné himzett fodorral	125.-
Reform női tricotonadrág	30.-
Kötött női mellény	165.- 210.-
Selyemsejner	180.- 300.-
Női kiftött kabát	225.-
Női förhárisnya	25.-
Fátyelhárisnya, minden színben	55.- 60.-
Férfi zokni	35.-
Férfi és női öszl kesztrü	45-től
Baby-ing	22.-
Baby-kabát	24.-
Diszes hosszupárna	135.-
Tetra pelenka	27.-

GÓLYA-ÁRUHÁZ

Király és Nagymező u. sarok

Fióküzlet: Vámház körút és Calvin tér sarok

KÖZGAZDASÁG

Nem lehet a háború költségeit a mai nemzedékkel megfizettetni

Írta: HANN ARNOLD ny. h. államtitkár

Sobasesm tapasztalt felháborodással tárgyalja az adózó közönség a pénzügyi hatóságok szigorú intézkedését, pedig ezek a hatóságok csakis végrehajtói a pénzügyi kormány rendelkezéseinek. A pénzügyi kormány elég helytelenül csakis az állam szükségleteivel számol, de nincs kellő figyelemmel az adózók teherbíró képessége, már pedig a kincstár jól felfogott érdeke megkérivja, hogy ne merítse ki azt a forrást, amely hivatva van arra, hogy a jövőben is fedezze az állam szükségleteit, holott e hivatásának nem felelhet meg, ha a „ma” kedvéért a forrást teljesen kimerítik.

A szükségletnek az egyenesadót fizetőktől való kíméletlen előteremtése ellenkezik érdekeivel.

Célutadat pénzügyi politika nemcsak a kincstár szükségletével, hanem a gazdasági élet követelményeivel is számol és ha arra a tapasztalatra jut, hogy elérte a gazdasági élet teherbíró képességének határát, nem megy ezen túl, hanem iparkodik a szükségleteit más forrásokból fedezni. Míg a magánháztartásban csak annyit költöthetnek, amennyit bevételezünk, addig az államháztartásban annyit kell bevételezünk, amennyire szükségünk van. A jövedelem előteremtésének határt szab az adóalanyok fizetési képessége.

A legrosszabb pénzügyi politika az, amely a világháború és az azt követő katasztrófális események költségeit ezzel a mostani generációval akarja megfizettetni. Hisz

a jövő generációknak is lenniük kötelezettségei az állammal szemben, amelyeket azonban nem tud majd teljesíteni,

ha erről a nemzedékről nem száll a következők olymódon, amellyel a produktív gazdasági életet folytathatja. Tőke alatt nem éppen készpénzben, hanem munkában, vállalatban, üzletben és iparban rejlő vagyont értünk, amely már most teljesen tökére megy, ha a helytelen pénzügyi politika kíméletlenül elcsorvasztja. A jözet az mindenképpen ellentmond annak, hogy

az állam végkimerülésbe kergeti azokat, akiknek munkája jövedelmet jelent neki.

hanem egyszerű politika a következő generációkra is igyekszik áthárítani azokat a terheket, amelyeket egyetlen nemzedék tökrejutása nélkül nem képes viselni, de felosztva azokat könnyen törlevezheti.

Mit csinálnak hát a pénzügyi kormány? Az ellenkezőjét mindannak, amit eddig csináltak. Mindenekelőtt ne akarja az adózók teljes kimerülésével bevételtel fokozni. Hagyjon mindenképp nyugodtan dolgozni, hogy eredményes munkát végezhessen, mert a folytonos adókövetelések és az azokkal járó rendeltetlavin az adózókat csak zavarná és munkájuk sikerét hátráltatja. Ez az ország talpra fog állni, ha dolgozni engedik és ha a szánálással beteggé nem teszik.

Nem helyeseltük, hogy a háborúban az állam elcségyenedett és a lakosság nagy része hirtelen meggazdagodott. De mit történik most? Most

a lakosság elcségyenedik anélkül, hogy az állam gazdagodna,

tehát a helyzet még rosszabbodott is. De miért maradt szegény az állam, dacára annak, hogy kényszerkölcsön és óriási adókat révén számtalan milliárd folyt pénztárába? A felelet nagyon egyszerű. Ha magánembernek egymilliárd korona évi jövedelme van, akkor ebben a mérőegységre időben is meg tud élni. De ha kiadásra egymilliárd korona és egy fillér, akkor az az egy fillér fizetésképtelenné teszi. Ugyanez a helyzet az állammal. Hiába szednek sok milliárdnyi adót, használaton veszik ki a kényszerkölcsönt, ezek a pénzügyi műveletek csak az adózók helyzetét súlyosbítják anélkül, hogy a kincstár helyzetét könnyítsék — ha a kiadásokat nem szűkítik le.

Hangzatos szó mostanában a „leépítés” — de

hadjuk már a leépítést az adóknál is.

A leépítés adóbevételeinél nem fog jelenteni. 1890-ben már történt egy eprochalls leépítés, mely káprázatos föllendülést eredményezett. Akkor ugyanis Baross Gábor óriási eredményre az volt, hogy a vasutak bevételét messé arányokat bűtítették, és a gazdasági életnek oly fejlődése következett be, mely a legmerészebb képeletet is felültalta.

De annak a kornak megvolt a Barossa, megvolt a Wekerleje — nekünk nincsenek pénzügyi zsenjeink. Ha a mai nagy időknek megfelelő pénzügyi kapaci-

tásaink nincsenek is, mégis követeljük az intéző köröktől, akiknek közhiszmeségéről meg vagyunk győződve, hogy a *logika segítségével rendezkedjék a pénzügyi rendelkezéseiket* és ne csak a törvény és szabályok tétéit, hanem az élet kívánalmait is kövessék, mert ha nem ismerik az élet kívánalmait is kövessék, a törvényt holt betűt alkalmazzák. Az életért hozzák a törvényt és nem a törvényt kedvéért élünk. Olyan adópolitikát kell folytatnunk, aminőt a gyakorlati élet paranesol.

Itt mindenekelőtt rámutatok a legizagasztalanabb adóra: a *forgalmi adóra*. Az élet azt kívánja, hogy olcsó legyen, már pedig a forgalmi adó megdráncítja. Tekintettel a forgalmi adó nagy bevételeire, az állam ezen adónemről nem mondhat le, de *temeszen lezárulhatja a kolesot*, ha az általam réges-régen hangzottait pauszál-rendszert behozza, a kezelést és ellenőrzést költségekkel megtakarítja. A drágaság folytonos enyhítése mellett így a gazdasági élet oly fellendülést fog nyerni, hogy

a forgalmi adó kulcsának lezárulása nem hiányt, hanem több bevételt fog jelenteni.

Utalok Németország példájára. A 2%—os forgalmi adót régebben 2%—ra és most 1%—ra mérsékelte, mert ezáltal a gazdasági élet fellendülését és ennek következtében több bevételt remél. Németországban még egy lépéssel tovább is mennek és fenti okokból a jövedelemadót is lezárulják.

Hogy az adókulcs felemelése a bevételek csökkenését hozza magával, iskolapéldaként rámutatok az úgynevezett *tőzsdéadóra*. Nem állított, hogy az adókulcs lényeges felemelése okozta a tőzsdé pangását, de igazadatlannal, hogy az adókulcs lezárulása és ezen adó forgalmi adójellegének megszüntetése a tőzsdé életbe új erőt fog vinni s ezen adóem bévelésének az utóbbi időben 10%—ra történt csökkentésében az adókulcs lényeges lezárulásával az állam, a magas kulcs alkalmazása mellett elért eredményt jóval meghaladó bevételt fog elérni. Ehhez, mint fontos tényező, a gazdasági élet fellendülését kell hozzászámítani, amely a kereseti, jövedelmi és vagyonadó bevételeinek fokozását fogja eredményezni.

Összeomlott a Szalmi-szindikátus. Haim Jaques, bünpere ismét időszerűvé tette a Szalmi-szindikátus ügyét. Kötődömös, hogy az a nagy „bevétközés”, melyet a Szalmi-szindikátus vezetői a kontroin ellen végre akartak hajtatni, a szindikátus teljes összeomlásával végződött. Öngyilkosság, szökés, csőd kísérték az akélot kimenetelében, na pedig az a hír terjedt el a tőzsdén, hogy Sényi Péternek, az egyik vezetőnek idegeit annyira megviselték az izgalmak, hogy az idegzavart jelei mutatkoznak rajta. Főirebeszél, izgatottan viselkedik és igen valószínű, hogy kézenlens lesz időgörgyintésben végüljátst keresni felült idegzetere.

Előadás a lengyel-magyar kereskedelmi kapcsolatról. Dr. Steiner Antal, a lengyel-magyar kamara főtitkára, a lengyel szövetség jobbanácsosa igen érdekes felolvasást tartott a lengyel-magyar kereskedelmi kapcsolatról a Kereskedők és Iparosok Szövetségének helyiségében. A felolvasáson testületileg jelent meg a lengyel követés egész személyeszo élén a követel.

Az Östernelő és Ingatlanbank áremelkedése. A Magyar Általános Ingatlanbank és a Magyar Östernelő Rt. részvényei iránt napok óta feltűnő érdeklődés mutatkozik a tőzsdén. Az érdeklődés ezeknek a részvényeknek állandó arfolyamelkedésében nyilvánult meg. Ugyanez a helyzet a Magyar Általános Takarékpénztár részvényeinél is. Az érdeklődés okát tőzsdé körökben külföldi vásárlásokban, valamint kedvező esztelék hírekben látják. Azt beszélik, hogy a Takaréok 6—7 ezer, az Ingatlanbank húsz ezer koronás osztalékot fog fizetni és az Östernelő is igen magas osztalékot juttat részvényesének.

Indokolatlan a BÚR áremelkedése. Nagy meglepetéssel nézik a tőzsdé befektetési a BUR legutóbbi napokban bekövetkezett áremelkedését. Senki sem tudta az okát ennek az indokolatlan jelenségnek, amíg ki nem derült, hogy külföldi kezek vásároztak össze egy eszmő részvényt és most törvényvada joguknál fogva kezébe akarnak összehívni és megbuktatni a régi vezetőket. Hogy az ilyen belső harcok mennyiben kénytelen hosszommentumot, azt csak azok tudják, akik olyan nagyon szilárdnak a BUR-ra.

SZÍNHÁZ

Magyar szerzők az Unió műsortervezetén

Faludi Jenő nyilatkozata az év programjáról

A szezon derekán aktuális lett az a kérdés, hogy mit tartogatnak nek a közönség számára a színházak. Erre vonatkozóan kérdést intéztünk Faludi Jenőhöz, aki az Unió négy színházának programjáról a következőket mondotta: „A Polgár” munkatársának:

— A színházak helyzete, úgy látszik, már teljesen kialakult. Az úgynevezett rossz konjunktúra megtörtött, a közönség kedve fokozódott, ami javarészt annak köszönhető, hogy a színházak tudtak néhány alszoltú sikert produkálni.

— Programunkat illetően a következőket mondhatom: A Király Színház műsorát beláthatatlan ideig a Marica grófnő dominálja. Utána *Martos-Sztrany*, „Sasa király” című új operettjére készül a színház. Az operett paritáráját *Sztrany* Albert december végén hozza magával Amerikából. A „Sasa király” után egy nagyszabású revüt mutat be a Király Színház.

— A Magyar Színház változatos programját főleg magyar szerzők uralják. Most Jules *Romain*-nek „Knock” című drabját próbáljuk, amely az új francia drámaíródalom eseménye volt. Soron következők *Dregély Gábor* és *Liptay Lare* közösen írt vígjátéka: „A vörös ember”. Addig remélem, hogy felülül *Basor Gizl*, aki *Rhain* „Az eső” című darabjában lép ismét a közönség elé. Ez a darab Amerikában három évig ment és Reinhardt most mutatja be Bécsben és Berlinben. Utána *Pauchois* vígjátéka: „Le singe qui parle” (A beszélő majom) és januárban *Fazekas Imre* „Aliona” című drámája *Márkus Emilia* vendéglátékával. Csupa magyar ifjúság követi: *Török Rezső*: „A meztelen ember” *Kodály* János: *Száműzötték* és *Surányi Miklós* egyelőre emelkedő darabja. Mindhárom először jutnak nagy színpadra.

— A Belvárosi Színházban először *Felix Gauder* vígjátéka (La dame de chambre) „Ki babája vagyok én” címen, aztán *Lakatos László* vígjátéka: „Fej vagy irás” és végül a legmulatságosabb *Binabeau*-vígjáték: „On a trouvé une femme nue” (Találtuk egy meztelen nőt).

— A Blaha Lujza Színházban *Hurnath-Zerkovitz* „Postás Katia” című négy képből álló zenés játéka, utána pedig egy francia operett adja a legközelebbi látványt.

— Arra a kérdésünkre, hogy az Unió rendezésében vendégként előkelő külföldi művészek fellépései, *Faludi Jenő* azt válaszolta, hogy a Vigaszínházban és színházban ott voltak a főszereplők a vendégfellépéseknél, amelyek csak ártanak a műsoraink. Tavasszal sor kerül a vendégjátékokra is. (S. a.)

„Az üvegcipő” franciánál és németül. Molnár Ferenc nagy sikerű új vígjátéka. „Az üvegcipő” rövidesen francia és német nyelven is színpadra kerül. *Felix Salten* fordításában mutatják be a Reimund-Theaterben, ahol a darab főszerepét *Rudolf Beer* igazgató fogja játszani. Egy előkelő párizsi színpadi ügyesség megvásárolta és lefordította Franciaország számára is a darabot, ahol az „La pantoufle de verre” címen fog színpadra kerülni. Ugyanez az idői szezonban mutatják be Párizsban *Molnár* Ferencnek „Marshall” című egyfelvonásos drámáját, amely több mint százötvenzer nézőt a Magyar Színházban.

A felöltöztetett és ismét levetkőztetett Éva. A Blaha Lujza Színházban a „Fügefalelv” című francia operett adják, amely paradicsomi millióban játszódik. Éva megszemélyesítője, *Honthy Hanna*, nem akarta elfogadni a fügefalelvet, hanem férdig erő ruhában játszotta régi ócsányuk szerepét. Miután az első előadásokon a közönség nem találta elég illelennel az állig felöltöztetett Évát, a primadonna maga is belátta, hogy kissé túlsok rajta a fügefalelv és tegnap óta Évához illo kosztutóban játsza a szerepét.

Mi történik Jádolwer hangzával? Az a közönség, amelynek sikerült jegyet szerezni a Városi Színház Jádolwer-estére, merőbűbenessé hallotta, hogy a kamaranékes csilló hangja tompan és fénytlenül zeng. Kinos volt hallgatni, hogyan vergődik a nehezbe részeknél és a hangszálat olyan gyönök voltak, hogy a karzat és az erkély közönsége alig hallotta kedvence énekét. Érdeklődünk arról a sajnálatos tünetről a kamaranékes lényzeteténél és megtudtuk, hogy a művésznő nem hanyatlásról van szó, csupán pillanynyi indiszpozícióról. Jádolwer az uton megfázott és ezt a hűlést még nem bírta kibevetni, azért olyan fáradt a hangja.

Olcsó telkek és beköltözhető házak részleírtésére eladók a környéken
Telekiadás irada: VI. ker., Podma-
niczby uca 27. — Telefonszám 152-30

Színházi és prizmás látszóvek Fényképezőgépek
fányes választékban
Radónál.
Egyetem tér 5
Vétel. Csere

KAMARÁBAN Little old Newyork A nagyvilági dáma
NOVEMBER 21—27-IG (NEWYORK GYERMEKE) Ellenállhatatlan bűbájos varázsló épp
Főszereplő: Marlon Davies. Amerikai Goldwyn-Deak attrakció
Vasárnap kivételével
Előadások kezdete hétköznapokon 7:30, 9:45 és 10
Vasárnap 1:25, 5:47, 7:59 és 10
Filmregény 5 főt. Főszereplők: Lucy Dorain és Fenyő Emil

* Hétfőtől vasárnapig táblás a „Marica grófnő” a Király Színházban, amelynek közönsége esteiről-estéire fanatikus tetszéssel hódol Kalmán Imre legnagyobb világsikerének. Viharos tapsok közöttik minden este a paradés előadást is, amelynek nagyszíri főszereplői: Lábass Juci, Vaály Ilona, Pélmy Ilka, Pásztor Ferike, Kiss Ferenc, Rátkai, Latabár, Boross, Szirmai, Baskó.

* Színház és film minden trükkjével gazdag Georg Kaiser remekműve, „Az elesérelt gyermek, vagy: A grófnő titka”, a Magyar Színház udonsága. Tölt házak, szenzációsan érdekes esemény, grotesk humor, pompás előadás.

* Titkos Ilona „Az olasz asszony”-ban nagyszerű pályája legnagyobb sikerét aratta. Kérészt Dezső szenzációsan elegáns posti gavaléria, Z. Molnár és Rozsnyai Ilona mulatóeszes házaspárja. Bóth Klári bájos bakfija, Rubinyi férjas hős a Belvárosi Színház szenzációja.

* Honthy Hanna, Somogyi Nusi, Harmath Hilda, Boross Géza, Sárosy Andor, Alig korult még színe operett a Blaha Lujza Színházban oly kifutó szerep-ostásában, mint a „Fügefalevél”, a francia operett-irodalomnak ez a gyngyere. A „Fügefalevél” előadásaira tödül is a közönség, amely alig tud betelni az operett gyönyörű melodióival és fantasztikusan mulat a darab eredeti tréfáin.

* A Wegener-előadások óriási elővételre arra indította a *Renaissance Színház* igazgatóságát, hogy még négy napi vendégjátékot eszközöljön ki Paul Wegener-től. A nagy német művészek, aki a bécsi *Kammerspielt* legjobb tagjaival vendégszerepel, műsora a következő: hétfőn: „Der Vater” 2/8 órákor, kedden: „Der Gedanke” 2/8 órákor, szerdán: „Der Vater” 10/4 órákor, csütörtökön: „Der Gedanke” 2/8 órákor, pénteken: „Totentanz” 2/8 órákor, szombaton: „Jaqueline” 10/4 órákor, vasárnap: „Jaqueline” 10/4 órákor.

* Postás Katica. Ez a címe Zerkovitz Béla, a népszerű zeneszerző legújabb operettjének, mely december hó folyamán kerül színe a Blaha Lujza Színházban. Négy felvonás és a falusi élet négy évszakát, tavasz, nyár, ősz, tél varázsolja a színpadra. Az új Zerkovitz-operett főszereplői: Forray Rézsi, Honthy Hanna, Somogyi Nusi és a kitűnő Gázon fogja játszani.

* A Fővárosi Operettszínházban „A nőds kapitány” a 36/6 heten éri meg az ötvenedik előadás jubileumát. Minden este *Farkas Imre* szenzációs sikerű operettjét adják. Vasárnap délután a *Drótos-tót* játsszák, Rátkai Márton és Büller Irén fellépésével.

* Hegedűs Gyula, Varsányi Irén, Darvas Lili, Góthné Kérészt Ella, Rajnai Gábor, Góth Sándor, Székely Zoltán, Gácsi Marika, Vaszary Piroksa, Sarkadi Aladár, Sítkey Irén játsszák minden este a *Vigszínházban* „Az üvegépő” főszereplői. Vasárnap kétszer játsszák a *Vigszínházban*. Este Molnár Péter nagy szerző vígjátéka kerül színe, délután az „Imádóm!” szerepel a műsorban.

* A Terézkerületi Színház legközelebbi bemutatójának egyik érdekessége *Kabos Gyulának* kis szindarabja lesz, melyet a főszereplő maga írt.

László-Vacuum, V., Visegrádi uca 8. II., Zsigmond uca 24. Telefon: 75-05 és 71-82. Logomodernbb üzem, régi, megbízható vállalat. Szőnyegmegóvás, javítás, mosás, lakástakarítás, fűregirtás.

MOZI

Mammuth-műsor az Uránia tegnapi premierjén

Az *Uránia* tegnapi premierjén olyan hatalmas műsört mutatott be, amely Amerika nagy metropoliszában is eseményszámba megy.

Ebben a nagy műsorban az amerikai és a francia filmgyártás költ versenyre egy-egy hatalmas művészi alkotásával.

A lovagkisszony az *Universal* filmgyár *Jewel* (ékszer) sorozatából való. Az *Universal*-gyárnak a *Nokor Danci torony* után a *Lovagkisszony* (*Lady of Quality*) a legnagyobb filmje. Igalmasan érdekes meséje az angol főúri világ exkluzív világában játszódik le, van benne pompás parforce- vadászat és az angol vidéki kastélyélet minden bájos kedvessége elvonul előttünk. A film előállításá dollárokkal egy vagyont emésztett fel, Newyork legelőszínházai hónapokig keresztül játszották zsúfoló nézőter előtt.

A mammuth-műsor másik nagy filmje, *Az arany-sziget*, a tiszta igaz szerelem himnusza és apotheosisa, melynek főszereplői a francia filmművészet két legnagyobb starja, *Nathalie Kovalko* és *Leon Mathot* alakítják. Ez a csodálatos szép film a nagy mese-mondó *Jókai Aranyember*-ét juttatja eszünkbe, a *Senki szigeteit*, melynek napsgarban, rózsákkal telt terhes levegőjében a tiszta szerelem uralkodik a lelkekben.

Az *Uránia* ezzel a nagy műsorral ismét arról tesz tanúbizonyoságot, hogy minden törekvése közönségének teljes kielégítésére irányul.

Az *Uránia* műsora 5. 3/4, 3/9 és 10.10 órákor kezdődik.

Felkérjük azon polgártársainkat, olvasóinkat, demokrata elvtársainkat, akik előfizetési sorába hajtanak lépni, e szándékukat akár telefonon is (József 12-76) melíbbséggel jeleltetni, az előfizetési díjakat behűtleni szíveskedjünk, hogy lapunk pontos kézbesítéséről gondoskodhassunk.

„A POLGÁR” KIADÓHVATALA

Budapest, VIII., Főherceg Sándor uca 19. II. S.

SPORT

× A futballvilágban kérdészt végre egy hónapi tárgyalás után levették a napirendről. A labdarúgó-szövetség önként elrendelt bizonyos tilalmat a futballra, amelyet *elrendelt volna akkor is, ha nem engedték meg a belügyminiszterrel s a rendőrséggel.* Az MLSZ. abszolút futballtilalma július 24-től augusztus 20-ig terjed.

× Az MTK téli turlája megvalósul; Németországban fog több mérkőzést játszani a telen. Ezenkívül Olaszországba is meghívják a csapatot. — A többi magyar elsőosztályú csapat még nem állapodott meg véglegesen külföldi meghívóival.

× A válogatott csapat téli olasz mérkőzése nehéz helyzet elé állítja a válogató-bizottságot. December 15-től január 18-ig, a turini meccs napjáig egy hónapi szünet van s nehéz lesz tréningben tartani új sokáig a válogatott kandidátusokat.

× Az atlétikai szövetség nemzetközi programja valószínűleg kibővíti, az 1925. évben *Stefania* Vilmos, a MASZ. nemzetközi előadója az osztrákokon kívül tárgyal a németekkel, a franciákkal, finnekkel, svájccal, az osztrákokkal, olaszokkal és hollandokkal.

× A Nemzeti Uszoda kérdése a közeljövőben megvalósul. Ma a helyzet az, hogy az OTT. egy milliórdal akar az építkezéshez hozzájárulni, míg az úszóportokörök az állam nagyobb arányú hozzájárulást kívánják.

× A Vívószövetség közgyűlése a jövő hét péntekén, november 28-án este 3/7 órákor lesz a Wessely Vívó Club helyiségében.

× A htközérsport vasárnapi eseménye a Postások rendezésében döntésre kerülő Dr. Oroz Miklós-vándorúli lesz, amelyet összes klubjaink versenyzőinek, Est a versenyzt a MAV. képgyári golyóatúli díszteremben tartják meg s arra 126 birkozott neveztek az egyesületek.

× Budapest boxbajnokságának hétfőn lesz a mérlegzése, kedden az előmerkőzése az NSC Dob uca 83-85 sz. tornateremben.

A pesti írt. htközérség előjárósága pályázatot hirdet a *Lówy Mór* és *Jozeta-féle* bibliotékmányi alapítvány esztendőjaira. Pályázhatnak az előírt vizsgálatok alapján a pesti írt. htközérség területén lévő középiskoláknak felső osztályú növendékek. Az igazolt tudás mértéke szerint a jutalmak 10 darab egyenként 500.000 korona összeget tesznek ki. A pályázat határideje í. évi november 25-ike. A htközérség előjárósághoz címzendő folyamodványokhoz a nyilvános iskolázást igazoló összes középiskolai bizonyítványok mellékelendők. További felvilágosítást a htközérség taufelügyelőségére VII. Sip uca 12. sz. nyujt.

Üdvöz légy „Polgár“!

A polgárság nevében köszöntelek váravárt megjelenséged előlőcséjén. Nevemben foglalod azokat a törekvéseket, amelyeket elődud kiáltott: a polgárság érdekeinek felkarolását, a szabadságjogoknak visszaszerzészt, a kulturális előrelhaladás biztosítását és last not least, a munka megbecsülészt.

Polgári önzetlen politikát várunk tőled. Nem akar a polgárság osztályérdekeket harcolni; megelégedt már azt a küzdelmet, amely a polgárságot osztályonként szembeállította egymással, Nem kíván politikát folytatni a falu ellen, hanem olyan bosszúletes gazdasági politikát kíván inangurálni, amely minden osztályérdeket félretesz csak az ország egyetemes érdekeit tartja szem előtt. Nem harcol, hanem szeretettel hirdet. Nem forrongást, hanem békét akar, hogy mindenki, bármilyen osztályhoz tartozzék is, megtalálja ebben a sokat szenvedett hazában a munka lehetőségét és ennek kapcsán a már nagyon lefokozott igényeinek kielégítészt.

Köszöntelek *Polgár*, úgy a magam, mint dolgos polgártársud nevében abban a hitben és abban a biztos tudatban, hogy az alá a zászló alá, amelynek nemzeti színt szelvénye a „hazaszeretet, tisztesség és munka” aranybetűt fénylenek, a polgárság szíjézzel fog sorakozni.

Zala Zsigmond.

A demokrata nőkhöz!

Az emberiség léte egy szüntelen előretörés a haladás útján. Az egyéni élet sem egyb, mint folytonos haladás, a tökéletesedés, a ránk szabott végzet beteljesedése felé. Ez az út nem mindig napfényben, bársnyon pázsiton vezet. És ma, az összeomlás korszakában rögös és tövises.

Oly időkben élünk, amikor a nagy problémák megoldásában nem maradhatunk ki mi, nők sem a közös munkából. Részt kell vennünk a mi társadalomunk építő és alkotó munkájában. De közben nem tagadhadjuk meg női voltunkat sem és a magunk speciális feladatunk teljesítészt is fáradozunk kell. A jelen generációk már csak alkonyat számíthatak pihenésre, megnyugvásra, de előttünk van azok élete, akiket nemcsak szíveinkben, de méhünkben is hordozunk. Minden erőfeszítésünket megérdemelt az a gondolat, hogy gyermekeink számára építsünk.

Testi-lelki erőklet és épságukket kell növelni és apálni. Igyekezzünk megfeszíteni őket attól a sok szaklaltól, mely hozzánk tapad, hogy ók könnyebben, szobben és jobban élhessék végig földi életüket. A jelen még sötét körülöttünk de a mi demokrata asszonyi szívünk mellege szétosztatlan szendük előtt a ködöt és közeledni látjuk azt az időt, amely meghozza mindannyiunknak a boldogabb jövőt.

Dr. Baracs Marcellné.

Ifjú Demokraták

Az ifjúság a tavaszának, a szépségének, a virágzó boldogságának volt a jelképe. A mi fiatalságunk: fanatizma, a mi örömeink: álomvilág. Minket igazán nem vittek híppodromba.

Küzdelmek közepette szívósem tanultunk, dolgoztunk, mert hittünk a szebb jövőben. Könnyveink ondahagyva, mi is énekelve mentünk a tűzborult frontokra, mert bizodalommal reménykedtünk, hogy tisztább lesz az élet, boldogabb a munka, nagyobb a kenyér azoknak, akiknek megadták a visszatérés.

Es aztán, mikor már azt mondtuk, hogy utána vagyunk a legnehezebb bajoknak, meg kellett tanulnunk, hogy a poklok szenvedéseit is lehet hatványozni.

A bajok, a küzdelmek, az élet és megölhetés csernyi gondjai székszerzőren kellett, dekre az Ifjú Demokraták Pártját.

Kell lenne egy testvéri egyesülésnek, ahol létrek a léte, megismogatlak a sebet, amelyet magyar utótt a magyaron. Felátadásra kell vizsgálni az elkedvetlened életünket, akinek később ki-verték a tollat, akit előttek a hivatalból, a gyárból, a bankból.

Az Ifjú Demokraták Pártja testvéri kezét nyújtja az élet küzdelmeiben előradt testvéreink. Igyekezzük kenyérhez jutlani a hivatalból, máhelyből, üzletből elbocsátottakat, Teljes szívevel ál az alma mater előből külföldi hideg ég alá kenyérszerűttek melé.

Érőt, irányt és bizudást bíles vezetőinktől nyérünk. Az ó életük és munkájuk a követendő páda. Mi nem törekszünk a magasztalókra, nem is néz ránk senki Solness építómester feltétkén szemével. Szerények a vágyaink, esélyeik a céljaink: békés munka, egyenlő jog, szabad levegő. Ezeknek az eszméknek életért küzdünk és ezen küzdelemért élünk.

Dr. Fabián Sándor.

Felolós szerkesztő: Dr. Hajdu Marcel

Felolós kiadó: Zsombar Géza

Laptulajdonos: A Polgár” Kladóvállalat

László Vacuum

75-05 71-82
V. Visegrádi uca 8 II., Zsigmond uca 24
Takarít, megó, írt, behatárolás
szőnyegeket javít és mos

MEGNYILT!

Horvát és Horvát HARISNYAHÁZ

FIÓKÜZLETE VII, Erzsébet körút 23. sz. alatt

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy fióközletünk megnyitására való tekintettel, árainkat

15%-kal leszállítottuk

Reklámcikkeink szenzációs árai

Ia bélelt szarvasbőrkesztyű	185.000 K
Ia selyem fiór női harisnya	41.000 K
Cénaafatyló női harisnya	45.000 K
Selyemharisnya, minden színben	52.000 K
Trikó bélelt kesztyű	35.000 K
Reformnadrág	28.000 K

Minden igényt kielégítő legújabb francia, angol selyem és gyapjúbőrharisnyák, kesztyűk, és mindenemű között, szövőtaraktul elismerten legolcsóbb árakon.

Főüllet:

VIII, József körút 26

POLGÁRI SZERVEZKEDÉS

Ez a rovat „A Polgár” szerkesztője. Ebből fogja látni az ország demokrata-szabadelvű polgársága, mint növekszik napról-napra azok száma, akik a magyar demokrácia zászlaja alá gyűlnek, vezére mögé sorakoznak. Ebből fog ráismerni a polgárság saját erejének tudatára.

Nagy szükség van erre az öntudatra. Nemsokára itt lesz az idő, amikor a főváros polgárságának ítéletet kell mondania arról az uralomról, mely főtádk ezteendője ül a nyakán és melynek tevékenysége a személyi hájszákor felül abban merült ki, tetőreje abban élte ki magát, hogy az ország fővárosát arra a kisdarosi nyúvára süllyesztette vissza, melyen akkor állott, mielőtt a sokat gáncsoló liberális rezsim világvárossá fejlesztette.

Ennek az ítéletnek soradöntő politikai fontossága és kihatása lesz, mert ez alkalommal fog először mérkőzni az új életre kelő liberalizmus a középkorba illő reakcióval. Ne feledkezzék meg a polgárság arról, hosszú idő után most nyílik újra alkalmuk arra, hogy visszaseresszék a nyugati kultúrnépek rokonszenvét és együttérzését.

„A Polgár”-nak ez a rovata az erő tudatát, az önbizalmot erősíti akarja felbresztetni a polgárságban. Az erő tudatát, mely a győzelem forrása. Az erő megnyugtató tudatát a barátain és az erőtlő való felelem érzését az ellenségben.

Haroba készülünk a polgárság védelmében. Győzni akarunk és győzni fogunk.

BUDAPEST.

Központi Demokrata Kör. (VI. Teréz körút 7. — Telefon: 23-10.)

Baracs Marcell, a Községi Demokrata Párt elnöke.

A pártvezetősek tagjai: Dr. Vázsonyi Vilmos elnök, dr. Benedek János, dr. Fábán Béla, Pakots József nemzeti képviselő, dr. Bródy Ernő v. nemzetgyűlési képviselő és a kerületi demokrata szervezetek elnökei.

I. ker. Kelenföld-Lágymányosi Polgári Kör. (Gellért kávéház. — Telefon: J. 88-47 — Taglétszám: 1500.)

Elnök: Becsey Antal. Társlélek: Krámer Adolf. Alelnökök: Merza Márton, Székely Bertalan, Perényi Lajos, Schönbank Henrik, Várny Alajos, Reitzer Emil. Főtitkár: Bokros Béla. Titkár: Grünfeld Henrik. Főjegyző: dr. Kont Károly. Jegyzők: Verwagner Ferenc, Siklósi Ferenc, Pénztáros: Eisler Sándor. Helyettes pénztáros: Erdős Lajos. Ügyész: dr. Sauer Zoltán. Háznyagok: Herczeg Gyula, Wasinszky Mihály. Gazdák: Klein Izidor, Fischhof Oszkár. Könyvtárosok: dr. Gáspár Izidor, Németh József. Ellenőrök: Héja András, Scheiber Mór.

A kör közmívelődési osztályának legutóbbi ülésén dr. Dóczy Sámuel tartott érdekes tartó előadást: „Hogyan erősítik meg az államok a polgári osztályt?” Bokros Béla tanár pedig „Napkelte” címen. A vezetőség állandóan napiron tanítja a kerület polgárságának serehreit, így Székely Bertalan alelnök vezetésevel mozgalmat indított a 9-es villamos vonalnak a Fehérvári útra leendő meghosszabbítása iránt és ebben az ügyben beadványt intézett a kereskedelmi miniszterhez.

A Lágymányosi—Kelenföldi Polgári Körben f. hó 18-án dr. Gáspár Izidor tartott szellemes felolvasást, amelyben a közmondások valorizálását mutatta be. A nagyszámú vendégsereg válogásos taporsorkánál jutalmazta a szellemes, meleg kedélyről tanuskodó felolvasást.

II. kerületi Demokrata Kör. (II. Margit körút 10. — Telefon: 42-88. — Taglétszám: 500.)

Elnök: budai Hann Arnold. Társlélek: Zboray Gyula, Lissauer Emil. Ügyvezető-alelnök: Csefői István. Alelnökök: Székely Vilmos, Miklós Márton, Magyar Gyula, Gesztes Ferenc, Guncseh János, Szegő Árpád, Pallós Jakab. Főtitkár: dr. Löfler Vilmos. Közigazgató: dr. Keresedy Endre. Háznyagok: Révész Vilmos, Apor Albert. Pénztáros: Porjesz Pál.

A kör minden kedden este és vasárnap délután tartja rendező összejöveteleit.

Megalakította közigyűlési, pénzügyi, gazdasági és kulturális bizottságait, ezenkívül kereskedelmi és ipari alosztályait, melyek a kereskedelem és ipar időszerű kérdéseit tárgyalják meg és érdekeiket támogatják. Most alakult meg a kör jogvédelemből, mely teljesen ingyenesen fogja jogi kérdésekben a budai polgárság rendelkezésére állani.

III. kerületi Demokrata Társaság. (III. Kultúr ucca 1. — Taglétszám: 800.)

Elnökök: Dr. Vörösvári Miklós, dr. Orova Zsigmond. Társlélek: Bereak István, Weisz Lipót, Steiner Dezső, Lissauer Emil. Ügyvezető elnökök: Mihály Vazul, Földes Ármán. Alelnökök: Hencze Béla, Gattoin Henrik, Révész Károly, Tebel Lajos, dr. Radó Sándor. Főtitkár: Hauser Béla, Breuer Endre, Kiss Sándor. Főjegyző: Dr. Wilhelm Jenő. Pénztáros: Hajós Alfréd. Gazdák: Füredi József, Galambes Hugó, Glaser Jenő, Redlich Adolf. Ügyész: Dr. Hazai Béla.

A Kör minden szerdán este pártösszejövetelt tart, köthetenként pedig magas nivójú kultúrestélyeket rendez. A közgyűlés bizottság most dolgozza ki a III. kerületi közmunkaprogramját és megvalósítására széleskörű propagandát kezd. A Kör kereskedő- és iparos-taljai külön csoportot alkotnak, hogy így hathatósan képviselhesék a kereskedelem és ipar érdekeit.

Belvárosi Demokrata Pártkör.

A Kör a legutóbbi nemzetgyűlési választások alkalmával alakult meg. A klubhelyiségre vonatkozólag most folynak a tárgyalások, úgyhogy remélhetőleg rövid időn belül itt is megkezdődhet a klubélet. A tagok ennek ellenére élénk agitációt folytatnak a pártélet minél intenzívebb kiművelése érdekében, különösen dr. Posta Sándor elnök, Szilágyi Vilmos, Polnauer Béla, Polnauer Lajos, dr. Simonyi Simon, dr. Faragó Andor, Breuer Armand, Deutsch Mór, dr. Popper Tódor és Szilassy Márton dolgoznak nagy lelkesedéssel és eredményel.

V. kerületi Demokrata Társaság. (V. Kohéry ucca 1. — Telefon: 69-76. — Taglétszám: 1100.)

Elnök: Dr. Gál Jenő. Társlélek: Dr. Badó Mór, Zala Zsigmond, dr. Hegedűs József. Főtitkár: Dr. Baumann János. Titkár: Dr. Grünwald Barna, dr. Grünner Endre. Gazdák: Wilhelm Kálmán, Geiger Béla, Blum Jakab, Pénztáros: Kovács Andor.

A Kör minden kedden este társasvacsorát rendez. VI. kerületi Demokrata Kör. (VI. Teréz körút 7. — Telefon: 23-10, 198-05.)

Elnök: Dr. Vázsonyi Vilmos. Ügyvezető elnökök: Dr. Benedek János, dr. Bródy Ernő. Társlélek: Dr. Wilhelm Adolf, Bosnyák Izó, dr. Fábán Béla, Füzessy Zoltán, Gáspár Pál, Halász Manó, Hoffmann Mihály, Kakujay Károly, dr. Kovács Ernő, Lederer Mór, Nöbel Árpád, Pakots József, Reisz Dávid, dr. Reiner Ede, Szántó Jenő, Szilágyi György, dr. Várkonyi Kálmán, Vielwenig Lajos. Főtitkár: Pusztay Károly. Titkár: Herczeg Béla, dr. Földvári Béla.

A Központi Demokrata Párt f. hó 15-én este választmányi ülést tartott, melyen nagyszámú új tagot vett fel. Elhatározták, hogy az új tagokat 22-én este avatják, mely alkalommal Pusztay Károly tartja az üdvözlő beszédet. Kármendy Gyula pénztári jelentése után bejelentette, hogy a Kör egyetemi hallgatókat ebédrel lát el.

Angyalföldi (XII. választókerület) Polgári Kör. (Gyevorits-féle vendéglő.)

Az Angyalföldi Polgári Körben, melyet a XII. választókerületi demokrata polgársága alakított meg, a klubélet most kezdődött meg. A kör vezetősége még ideiglenes, végleges megválasztásáról annak idején hírt fogunk adni.

Erzsébetvárosi Demokrata Kör (XIV. választókerület). (VII. Király ucca 65. — Telefon: 1. 119-37. — Taglétszám: 3000.)

Tiszteletbeli elnök: dr. Vázsonyi Vilmos. Elnök: dr. Fábán Béla. Ügyvezető-elnök: Magyar Miklós. Társlélek: Bárd Gyula, Benedek János, dr. Bródy Ernő, Freund Dezső, Héber Sándor, Kállay Dezső, dr. Kiss Ferenc, Pakots József, dr. Schmidt Dávid. Alelnök: Pásztor Ferenc. Elnöki tanácsosok: dr. Ballagi Ernő, Hartmann Rezső, Hikker Gyula, Pásztor Hermann, Reitzer Jenő, Seldner Lipót, Tarján Vilmos, Török Géza, dr. Zoltán Gyula. Főtitkár: dr. Lányi Géza. Jótanácsosok: dr. Faragó József, ellenőr: Heimer Imre, háznyag: Havas Mór, gazda: Herrmann Rezső, jegyzők: Boshán Jenő, dr. Pap Sándor.

A kör okt. 20-án rendezett vacsoráján Vázsonyi Vilmos dr. és neje, Pakots József és neje, Fábán Béla dr. is megjelentek. Vacsora előtt Csérgő Hugó dr., a Pesti Napló szerkesztője tartott előadást, melyen aktuális kérdésekkel foglalkozott.

Október 30-án ugyancsak társasvacsorát tartott a kör, melyen Vázsonyi Vilmos, dr. Pakots József, Fábán Béla dr. és Magyar Miklós szónak fel. Az egyes kerületi társakörök megjelent képviselőit Havas háznyag üdvözölte.

Csütörtökön, nov. 27-én dr. Kun Andor hírlapíró „Amerikai kóborlásaim” címen olvas fel. Stella Adorján hírlapíró pedig humoros előadást tart.

Erzsébetvárosi Nemzeti Demokrata Pártkör (XV—XVI. választókerület). (VII. Damjanich ucca 51. Aréna út sarok. — Telefon: J. 43-29. — Taglétszám: 1000.)

XV. választókerületi pártelnök: dr. Kiss Ferenc. XVI. választókerületi pártelnök és ügyvezető-elnök: Benedek Dezső. Társlélek: Tolnai Béla, dr. Ke-

rekes Odón, Ledermann Dávid, Kertész Antal, Nemes Ferenc, Reisz Vilmos. Főtitkár: Radványi Jenő. Pénztáros: Ungár Manó. Gazda: Giéró Pál.

Minden szerdán politikai pártnap. Minden szombaton családi estély.

A legutóbbi demokrata pártkör, melyet mult hó 22-én avatott fel dr. Vázsonyi Vilmos ünnepi vacsora keretében. A kör megalakulása Benedek Dezső és Kiss Ferenc dr. érdeme. A kör tagavató ünnepi beszédét a demokratafőnök Zsombor Géza ny. államtitkár tartotta.

19-én este Fábán Béla dr. nemzetgyűlési képviselő tartott előadást az aktuális politikai kérdésekről. Az előadást Linhardt Alfréd dr. mondott köszönetet.

Erzsébetvárosi Demokrata Kör (XVI. választókerület). (VII. Thököly út 80. — Telefon: 81-84. — Taglétszám: 1600.)

Díszelnök: dr. Vázsonyi Vilmos. Elnök: dr. Fábán Béla. Ügyvezető-elnök: Böhm Kálmán. Társlélek: dr. Ballagi Ernő, Magyar Miklós, Fuchs Lipót. Alelnökök: Mikló Károly, Uhry Imre, dr. Elek Béla, Singer Sándor. Főtitkár: dr. Fabritsky Andor. Pénztáros: Tauber Áron. Háznyag: Brust Zoltán. Helyettes háznyagok: Feischl Emil, Biro Imre.

Ez a kör szintén a legutóbbi idők folyamán megalakult demokrata szervezetek sorába tartozik, megalakulása körül Böhm Kálmán ügyvezető-elnöknek, Ballagi Ernő dr. társelnöknek vannak nagy érdemei. E hó 8-án Vázsonyi Vilmos dr. tiszteletére társasvacsora volt, melyen rajta kívül Fábán Béla dr., Pakots József, Posta Sándor dr., Ballagi Ernő dr. és Magyar Miklós szónak fel.

Józsefvárosi (VIII.) közigazgatási kerület demokrata pártszervezete.

Elnök: Hajdu Marcell dr. Társlélek: Zsombor Géza, Körömczy Zoltán dr., Weiler Ernő dr. Főtitkár: Vitéz Aladár. Pénztáros: Dévai Jenő és a három választókerület 4-4 küldöttje.

Józsefvárosi Nemzeti Demokrata Pártkör (XVII. választókerület). (VIII. Rákóczi út 91. — Telefon: J. 44-93. — Taglétszám: 2500.)

Elnök: dr. Weiler Ernő. Társlélek: dr. Körömczy Zoltán, dr. Kunos Ignác, Vörös János. Főtitkár: Vitéz Aladár. Titkár: Áron Dezső, Radványi Jenő. Háznyag: Dévai Jenő. Helyettes háznyag: Novák Árpád, Gazdák: Szegő Lóthár, Róna Artúr, Krausz G. Gerzson. Ügyész: dr. Messinger Hugó. Főpénztáros: Iványi Lajos.

Minden kedden politikai, szombaton családi vacsora.

A kör hölgyválasztmányja most készíti elő karácsonyi gyermekfelruházási kacióját. E hó Zsombor Géza, II-én Kunos Ignác dr., a Keleni Akadémia tanára tartott érdekes felolvasást a Keletről, 18-án pedig Baracs Marcell dr. aktuális kérdésekről.

20-án, kedden Baracs Marcell tiszteletére rendezett társasvacsorát a kör, melyen az ünnepeket kívül Dery Ferenc ny. alpolgármester, Vita Emil ny. tanácsos, Pakots József nemzetgyűlési képviselő, Bródy Ernő, Hajdu Marcell és neje, Gál Jenő, Körömczy Zoltán, Benedek Jenő, Rosenkő Miksa dr., Baracs Marcellné és még számosan jelentek meg.

Weiler Ernő dr. körelnök üdvözölte az ünnepeket és felolvasta Rákosi Jenőnek gyönyörű üdvözlő levelet.

Ezután Baracs Marcell dr. szónak fel. Beszédében körülbelül azokat fejtegette, melyekkel mai cikkében foglalkozik. Utána Bródy Ernő dr. és Pakots József beszélt.

Józsefvárosi Polgári Demokrata Kör (XVIII. választókerület). (VIII. Dery ucca 36. — Taglétszám: 800.)

Elnök: Zsombor Géza. Társlélek: dr. Hajdu Marcell. Ügyvezető-alelnök: Zimmernann Dezső. Alelnökök: Freund Dezső, Nöbel Árpád, Weisz Mór. Háznyagok: Ungár Adolf, Steiner Mór, Goldstein Ármán, dr. Rudas József, Weisz H. Ármán, Kovári Jenő. Főtitkár: dr. Nájai Jenő. Titkár: Krausz Imre. Ügyész: Dr. Magyar Árpád. Pénztáros: Somogyi Zoltán.

Innen rajzoltak ki a többi józsefvárosi demokrata körök, a napokban itt alakult meg a kerület új Demokrata Köre, mely minden szerdán tartja összejöveteleit. A csütörtöki vacsorák előtt a Kör jogásztagjai szoktak előadásokat tartani a kereskedőket és iparosokat érintő adóügyi és gazdasági kérdésekről.

Rendező heti vacsora csütörtökön.

Józsefvárosi Nemzeti Demokrata Pártkör (XIX. választókerület). (VIII. Baross ucca 81. — Taglétszám: 1000.)

Elnök: Dr. Körömczy Zoltán. Társlélek: Dr. Balkányi Vilmos és dr. Breuer Miksa. Alelnök—főtitkár: Román Ernő. Alelnökök: Czukor László, Fenyvesi Aladár, Tóth János. Titkár: Ungár Géza. Jegyző: Fodor Lajos. Háznyag: Hold Sándor. Gazdák: Holländer Dezső, Salz Mór. Főpénztáros: Vesz Elek. Ellenőrök: Eidlitz Mór, Hegedűs Simon, Szilágyi Jenő. Ügyész: dr. Vadász Pál.

Rendező heti összejövetel szerdán. A mult hó 22-i társasvacsora, melyet a Józsefvárosi Dem. Párt körrel együttesen rendeztek, nagy ünneplésben részesítették dr. Hajdu Marcell elnököt.

Szenzációs

**szörme-
ujdonságok**

Árban,
minőségben

Elkan Gyula, Károly körút 19

BRONZESILLAR lakásdísz-különlegességek BÄN ALADÄR VI., AndrÄssy út 4

a párt megalakulásának 5 éves évfordulója alkalmából. 12-én dr. Vázsonyi Vilmos tiszteletére rendezett vacsorát, melyen a Vezéren kívül dr. Fábian Béla, dr. Benedek János, dr. Hajdu Marcel, Zsombor Géza és Benedek Dezső szözláltak fel.

Ferenecvárosi Nemzeti Demokrata Kör. (IX., Ferenec körút 1. — Telefon: J. 49-73. — Taglétszám: 3000.)

Elnök: Pakots József. Társelnökök: Ancevalf Sándor, dr. Keöneh Boldizsár. Alelnökök: Bolgár Rezsö, Darvas Gyula, dr. Epstein Manó, dr. Filöp Gyula, Glaser Lipót, Grünfeld Manó, dr. Hecht Ernő, Nemes Adolf, Polgár Jenő, dr. Szirmai Ignác, dr. Zahler Emil. Elnöki tanácsosok: Boschán Jakab, Braun David, Buchsbaum Samu, Csedlödi Károly, Csanádi Aladár, Fejér Imre, Gottlieb Gyula, Hecht Jenő, Korvin Lajos, Markovits Mór, Schneider Béla, Szabó Attila, Weinberger Mózes. Főtitkár: Dr. Balla Ernő. Pénztáros: Kardos Jenő. Vezető házang: Merer Mór.

Rendcs heti összejövettel kezdcs.

Oktober 28-iki társasvacsorán, dr. Vázsonyi Vilmos és neje, valamint dr. Fábian Béla és rakots József nemzetgyűlési képviselő, dr. Gál Jenő, Magyar Miklós és Pusztay Károly is résztváltak. Oktober 29-án a külső sorokáriúti Matskassy vendéglőben a külső ferenecvárosi tagok összejövettel tartották. Szegénykülv megalakult egy helybiztoság, mely a szegény gyermekek karácsonyi felruházását látja ki céljúl.

November 11-én tartotta tisztújító gyűlését a Kör, melyen fenti tisztikart választotta meg. Úgyanakkor alakult meg a Ferenecvárosi Demokrata Párt is. Mindkét eseményről külön cikkünk számol be.

A Ferenecvárosi Nemzeti Demokrata Párt a hó 11-én tartotta közgyűlését, Pakots József nemzetgyűlési képviselő, a IX. kerületi demokratapárt elnöki megnyitójában beszámolt a párt eddigi működéséről és gyönyörű szavakban esetele az a küzdelmet, melyet a polgárság a joggyenlőségért és a közszabadságokért a gyűlölet és jogfosztás ellen folytat. További lankadatlan küzdelemre szólította fel a gyűlés résztvevőit.

A nagy tetszéssel fogadott beszámoló után dr. Balla Ernő főtitkár tette meg főtitkári jelentését, majd megválasztották az új pártelnökséget:

Rendkívüli karácsonyi

occasio árusítás

ifj. Vajda Dezső

cégnél IV, Koronaherceg ucca 8

	Ezer koronától
Köpenyekelmék	230
Ruha- és kosztümelmék	130
Kockás és csikos	95
Damentuch minden színben	155
Crepe de chine, milder színben	145
Japon, minden színben	95
Selyem marocain, minden színben	150
Mintázott marocain, minden színben	150
Selyem ujdonságok estélyi ruhákra	
Gyönyörű brokát- és béjéselymek	100

Kabát és ruhadársonyok
Függönyre tousorok,
grenadinok,
tallók

A felgyütemlett MARADÉKOKAT rendkívüli jutányos áron árusítom!

Vasbütör, rézbütör
szendregybütök
Klejn Grünl és Tsa
vasbütörágyában
Bpest VII, Dob ucca 58

PÉNZKÖLCSÖN

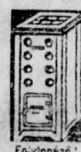
Ékszerre, szögyögre, szörmére, mindennemű értéktárgyra. Ékszeres, szönyeges, mütagyak vitele és EXPRESS Szabadság tér sarok

PALMA kaucsuk sarok
PALMA kaucsuk talp
PALMA kaucsuk talpvédő

Legfinomabb kalapok és sapkák

Radványi Jenőnél
Budapest, Baross tér 17. szám

OLCSÓ és kellemes fűtés csak a szab. fa-tüzelésű, légfűtéses "ZEPHIR" kályhával érhető el
Héber Sándorkályhagyára
Vilmos császár út 39. (Tel.: 47-47)

Részletfizetésre órákat, ékszereseket
legégyesb- HARTENSTEIN ékszeráruháza
ben ajánl VIII, Rákóczi út 9. szám

Vászon-, sífön- és damaszt-árakat kicsinyben is
nagyban árakon vásárolhat a Belvárosi Vászon-áru Részvénytársaságnál IV. ker., Kamer-mayer Károly ucca 10. szám. (Év. iskolaépület)

OPERA-ÉTTEREM és Vezekló-pince étterem
VI. KERÜLET, ANDRÁSSY ÚT 25. SZÁM
Naponta Bucsky-féle ételkülönlegességek és Bucsky-féle halászlé. Szerda, csütörtök, szombat és vasárnap Bucsky féle diadémoros vacsorák a következő díszalkálással rakott káposzta, reszt, burgonya, töpörtyű, kolbász, májas-és véreshurka, lacipesteny roston. Ár 35.000 K

ÉTTEREMBEN KOZÁK GÁBOR MÜZIKÁI
szabadalmi iroda, Budapest. VIII. löszel körút 9. szám.

KRUDY GYULÁNÉ GYERMEKOTTHONA A MARGITSZIGETEN
Elcsállal 4 éves koról nevelésre, tanításra

SZALAI JENŐ
SPECIALIS PÁPLANÜZLETE A „PÁPLANKIRÁLY”-HOZ
Budapest, VII., Kertész u. 35.
Telefonszó: 127-91.

LUKÁCS IMRE Fogászati Rendelője
V. ker., Nádor ucca 20. I. em.
Az összes fogorvosi és fog-technikai műveletek végzése, kedvező fizetési feltételek mellett.
Délelött 9-től 1 óráig, délután 3-tól 6 óráig.
Szegényeknek klinikai rendszerű díjtalan rendelcs (fogházás, fogkezelés) kedden és pénteken délután 4-től 6 óráig

STELLA SÖTÖPOR Gyár: Rottenbiller-u. 46.

Ház, üzlet, telek
stb. ingallanközvetítés végelt forduljon
Faragó Jenő IRODÁJÁHOZ, (Alapítatott: 1910) BUDAPEST, VIII., NÉPSZINHÁZ UCCA TIZENHAT

GROZIT ASZFALT- ÉS KÁTRANYEGYITERMEK-GYÁR BUDAPEST
GYÁR: X, Gyömrői út 44. szám
VÁROSÍ IRODA: V, Kádár ucca 4. szám
Aszfalt és kátrány fedőlemezok Váial tetőfedés

FREGOLIA szabadalmazott ruhaszarító, bármilyen mértékben hosszabbítható, készen kapható felelősséggel felszereltetik.
BRESZLAUER asztalosmester Hunyadi tér 7. szám. — Telefon: 160-80

18 hetű részletfizetésre 5 havi legkedvezőbb feltételek mellett gumiköpenyek, kész felöltők, ragánok, angol kemtök, tértű- és nőzövevények, dombók, téllakabizsövény, velurok, tértű és női tehereműek, lepedő, vászon, sílón, batiztók, kanavász, vásznak, ilancok, barchet, férfi- és női cipők őrési választékban. Harsnyák, nyakendők, selymek, crepe de Chine, marocain, szuponi és béjésely

Divat- és Textiláru Rt. Budapest VII, Dohány ucca 68. szám
Telefon: J. 143-50 (Newyork palotával szemben)
Megtekintés vételkényszer nélkül! Tör

Bütorszövevények és damasztok, szönyeges, futók, csinvtattok, összes körpitoskellékek nagy választékban
VÁGÓ ÉS TÁRSA Kamermayer ucca 3. — Telefon: 202-93

Áoziamert Világedényáruháza Népszínház u. 29 E heti reklámcsikkei:
6 szem. porcelán kavészészlet girlanddal 98.000 K
6 szem. kristályüveg, kompt készlet 26.000 K
1 pár teászesze girlanddal 4.800 K
1 lakkozott szónkanna 29.800 K

Olcson és jól vásárolhat saját műhelyünkben készült legfinomabb kivitelű **Ékszereket,** különleges ezüst dísz tárgyakat **Keleti és Herbszt** ékszerészknél, Dohány ucca 5/a, a templomnál szemben Ékszerétel napl. áron, bármily ósaszegig

Ékszereket, drágaköveket, régiségeket és fiamisfogakat legdrágábban vesznek: **Friedmann Herman, Vas ucca 3. sz.** (Rókuskörház mellett)

Ezüstárúgyár dísz tárgyak és ezüstszközök, dís, vándorok, gyári árban és rendkívül előnyös fizetési feltételek mellett: **Schleifer** Budapest, VII. kerület, Kazinczy ucca 14. szám. Telefon: József 135-25

URBÁN szénkereskedelmi rt. Budapest, V., Nádor ucca 17. sz. Telefon: 58-40, 58-41, 58-42
Szállít: porosz szenet, kokszot, száraz aprított tűzifát, vagon-tételekben, fuvarokban és zsákokban

Elsőrangú román import

bükk hasáb tűzifát vagon-tételekben is

azonnal szállít:
PROSYLVANIA RT.
TELEP: JÓZSEFVÁROSI P. U. X. SZAMÚ KAPU
TELEFÓN: J. 90-72. KÖZP. IRODA: V. NÁDOR U. 21

ui RÁBA
teherautók
Reiman
V. Vörösmarty tér 3. szám

SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegok részére **EZÜST SALVARSAN OLTÁS**
Rendelés egész nap. Rákóczi út 32. sz., I. em. I. Rókussal szemben

Külföldi illatszerek és kozmetikai különlegességek
BALASSA HUNGÁRIA DROGÉRIA
Budapest, VIII., József körút 13.

Hangszerotthon
Fekete Mihály
Budapest, VIII. ker., József körút 9
Az összes hangszerek, gramofonok és lemez újdonságok főelárúsító helye

Még a
VÉGELADÁS-
nál is sokkal
OLCSÓBBAN
lehet venni nálam
BUNDÁT
TÉLIKABÁTOT
RAGLÁNT
FÉRFIRUHÁT
HELLER
Rákóczi út 13

Leitersdorfer D. és Fia
császári és királyi udvari szállítók
IV, Szervita ter 5

Brit, skót és ír női- és férfiszövet
különlegességek eladása
EXCLUSIVE
legfinomabb angol
biberszövetek
a legpompásabb és legdivatósabb színekben angol és francia palotákra és kastélyokra
Sportallakra
skót különlegességek
Mintákat szívesen küldünk!

Villányi pezsgő
(Schaumburg-Lippe herceg udo, pindele)
1911-es és 1913-as töltés.

BÚTOROK rendkívül olcsón kiárúsítanak
Baross ucca 63. (Előjáróság)

Csecsemőkelengye
Leánykaruha és
Játsszónadrágok
Schmidek Miksánál
Budapest VIII., Rákóczi út 13

Mindennemű gazdasági gépeket a legolcsóbban azonnal raktárról szállít:
Dénes B. rt.
Budapest
Központi iroda:
V, Váci út 98
MINTARAKTÁR:
Budapest VI, Vilmos császár út 61
SÜRGÖNYCIM: „LÉBERT”

Böhm Kálmán
Hordógyár Rt.
TELEFONSZÁM:
148-13 ES 129-01
Budapest VI, Szabolc; u. 19

MECHLOVITS FERENC ÉS TSA UTÓDA
FENYVESI ALADÁR
Műszaki különlegességek:
Nemez (filz), csiszoló, fenő, köszörős és polirozó összes anyagok minden célra. Galvanizáló anyagok és teljes berendezések. Csiszoló-gépek
Főüzlet és központi iroda: **Budapest, Baross u. 47**
Tel.: J. 25-65. Sürgőncim: Polirfilz Budapest
Ausztriában: **Wien, Daugasse 1-a**
Telefón: 3332-VI. Sürgőncim: Polirfilz Wien
Bucuresi, Strada Smardan 28
Kolozsvár, Str. Maria Regina 11
Fiókhelyek:
Budapest VI, Vilmos császár út 23. Tel. 115-51. — Miskolc, Arany János ucca 66. Telefonszám: 1004. — Szombathely, Erzsébet királyné ucca 43. Telefonszám: 447

